

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflicjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Angleško jamstvo za Grčijo

Anglija bo podala Grčiji enako jamstvo za zaščito njene neodvisnosti kakor ga je dala nedavno Poljski

RIM, 11. aprila. d. Italijanska vojska je po osvojitvi albanskih pristanišč in prestolnice Tirane zasedla v velikonočnih praznikih Skader, Krujo, Berat, Argirokastro ter Korico in prodira sedaj polagoma v albanske gore ob jugoslovenski in grški meji. Albanske čete, ki se jim ponekod pridružuje tudi civilno prebivalstvo, zlasti kmetje, se sicer še vedno upirajo, vendar pa se ne more govoriti o kakem organiziranem odporu, ker so medtem kralj Zogu in njegova vlada ter višji albanski oficirji pobegnili v inozemstvo, predvsem v Grčijo.

Kralj Zogu je prisel v nedeljo popoldne iz Lerina, kjer ga je pričakovala kraljica Geraldina, v Solun. Govore, da bo iz Soluna odpotoval v Turčijo, kjer se bo naselil. Kraljev brat Dželal Zogu je prisel v Skopje. Kakor v Grčijo je tudi v Jugoslavijo pribežalo več albanskih generalstabsnih in drugih višjih oficirjev.

Začasni upravni odbor za Albanijo

TIRANA, 11. aprila. AA. Albanska uradna agencija poroča: Z dovoljenjem italijanskega poslanstva v Tirani je bil imenovan začasni upravni odbor za Albanijo. V odboru so predsednik Džaffer Jupit, ki opravlja istočasno pravosodno zadevo, Mihal Cerkro, ki so mu poverjene zadeve Zef, Kadareca, ki vodi notranje zadeve, Kosta Marko, ki je prevzel finančne posle, Lanbi Aleksi, ki vodi gospodarstvo, in Izedin Bećir, ki je prevzel gradbene posle.

Začasni upravni odbor je sklenil izpustiti na svobodo vse politične kazence, ki so bili v času prejšnjega režima obsojeni kot reaktivisti.

Uradno objavljajo, da bodo podružnice

albanske Narodne banke začele danes ponovno poslovati. Albanska valuta bo ostala nespremenjena.

Vpoklic 50.000 italijanskih rezervistov

RIM, 11. aprila. br. Zaradi vojaške akcije v Albaniji je bilo zadnje dni vpoklicanih okrog 50.000 rezervistov, ki so dobili nalog, da se morajo takoj javiti pri svojih kadrih. V severni Italiji je vojaštvo rekviriralo vse konje in vsa motorna vozila. Konji in vozila se morajo oddajati na določenih zbirališčih, kjer jih prevzema vojaštvo. Obmejne straže so bile povsod ojačane in poostrena kontrola pri prehodu meje.

Anglija za status quo na Sredozemskem morju

LONDON, 11. aprila. d. Angleška vlada je imela včeraj sejo pod predsedstvom min. predsednika Chamberlaina, ki se je vrnil v nedeljo jutraj iz Skotske, kjer je nameraval prebiti velikonočne praznike. Na seji, ki je trajala nad dve uri, so razpravljali o mednarodnem položaju po poslednjih dogodkih v Albaniji, zlasti pa o njihovih posledicah glede na angleško-italijanski velikonočni dogovor od 16. aprila 1938, ki govori o ohranitvi statusa quo na Sredozemskem morju, kakor tudi o načrtu, da bi Anglija dala Grčiji in Turčiji enaka jamstva, kakor jih je nedavno Poljski.

V tem pogledu gre predvsem za Grčijo, katere luke bi lahko bile angleškemu vojnemu brodogradu važna oporišča za potrebne operacije. V londonskih političnih in diplomatskih krogih govorijo tudi o morebitni zasedbi grškega otoka Krfa po Angliji, ker je izredno velikega strateškega pomena kot najsrednejša severna točka Grčije nasproti južne albanske obale v Otrantskem prelivu.

V zvezi s tem so zbudila pozornost tudi poročila, da so vojne ladje angleškega sredozemskega brodogradu zapustile svoja oporišča in odplule v neznan smer, kakor tudi, da so zapustile italijanske luke vse angleške ladje, ki so se mudile v njih. Prav tako je vrhovno poveljstvo angleškega vojnega brodogradu na Sredozemskem morju ukinito vse dopuste mornarjem.

Z druge strani poročajo, da zbira Italija na Dodekaneskih otokih z vso naglico znatne vojaške sile. Tako je na primer zbranih na Rodosu že 40.000 italijanskih vojakov, na Lerosu pa so osnovali Italijani močna oporišča za podmornice in letala.

Zunanji minister lord Halifax je v velikonočnih praznikih ponovno sprejel grškega poslanika, s katerim je imel daljše razgovore, imel pa je tudi posvetovanja s strokovnjaki svojega ministrstva za vprašanja Sredozemskega morja in bližnjega vzhoda, kakor tudi s šefi generalnih štabov vojske, letalstva in mornarice.

Italijanskemu odpravniku poslov, ki ga je obiskal, je lord Halifax izjavil, da presoja angleška vlada z veliko resnostjo italijansko akcijo v Albaniji. Italijanski zastopnik mu je odgovoril, da je značaj te akcije strogo omejen in da je bila naperjena predvsem proti kralju Zogu, čigar koruptivni režim ni onemogočal samo napredka albanskega naroda, temveč je ogražal tudi življenjske interese Italije, ki je investirala v Albaniji že velike vsote denarja. Lord Halifax je pri tej priliki izjavil italijanskemu odpravniku poslov, da vztra-

ja Anglija na ohranitvi statusa quo na Sredozemskem morju, zlasti glede Grčije in njenega otoka Krfa.

O italijanskem sporočilu je angleški zunanji minister obvestil takoj francosko vlado, kakor tudi poslanika Phippsa v Rimu, ki je nato obiskal italijanskega zunanjega ministra Ciana, da bi dobil avtentične informacije o stališču Italije v tem pogledu.

O čem je razpravljala angleška vlada

London, 11. aprila. br. Med včerajšnjo sejo angleške vlade, ki se je nista udeležila edine lord Runciman, ker se mudi izven Anglije, in Macdonald, ki je zbolel, je rumunski poslanik Tilea obiskal zunanje ministrstvo, kamor je opoldne prišel tudi grški poslanik Simopoulos. Sreča vlade je trajala dve uri in četrt do 13.15 Velika množica, ki je bila zbrana na Downingstreetu, je posebno živahno pozdravljala ministre lorda Halifaxa, lorda Chatfielda in Hora Belisha. Ob 14.30 je obiskal vojda laburistične opozicije Attlee predsednika Chamberlaina, s katerim je razpravljal o položaju.

Popoldne je bila na Downingstreetu seja ministrskega odbora za zunanje zadeve, ki so se je udeležili predsednik vlade Chamberlain, zunanji minister Halifax, finančni minister Simon, minister za domovine Thomas Inskip, minister za notranje zadeve Samuel Hoare, minister za trgovino in industrijo Oliver Stanley, minister za koordinacijo državne obrambe lord Chatfield, zastopnik ministra za koordinacijo za državno obrambo v spodnji zbornici Morrison in državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Buttler.

»Press Association« poroča, da na včerajšnji seji vlade niso razpravljali samo o pravni strani italijanske akcije v Albaniji ter njenih posledicah za italijansko-angleške odnose, temveč tudi o strateškem in političnem položaju v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Italijansko akcijo smatrajo kot kršitev angleško-italijanskega sporazuma, čigar najpomembnejša določba je ohranitev statusa quo na Sredozemskem morju. Druga določba italijansko-angleškega sporazuma določa izmenjavo vojaških informacij. Angleška vlada je opozorila italijansko na one odstavke sporazuma, ki se tičejo vojaških sil v Libiji in umika italijanskih čet iz Španije po končani državljanski vojni. Te kršitve, zaključuje diplomatski urednik »Press Association«, bi mogle imeti za posledico odpoved celotnega sporazuma.

Sestanek obeh zbornic

LONDON, 11. aprila. br. Z veliko napetostjo pričakuje vsa javnost nadaljnji razvoj mednarodnih dogodkov. Zanimanje je osredotočeno na zasedanje obeh zbornic, ki se bosta po sklepu včerajšnje izredne seje vlade sestali v četrtak. Na teh sejah bosta min. predsednik Chamberlain in zunanji minister lord Halifax podala pojasnila o mednarodnem položaju in obrazložila tudi ukrepe vlade. V poučenih kro-

gih napovedujejo, da bo angleški parlament dal vladi vsa potrebna pooblastila za primer, če bi se mednarodni položaj še bolj poslabšal. Pričakujejo tudi, da bo izvršena prenova vlade, ki se bo z vstopom opozicijskih politikov pretvorila v koncentracijsko vlado.

Posvetovanja francoske vlade

PARIZ, 11. aprila. d. Francoska vlada je imela v velikonočnih praznikih važna posvetovanja. Seji vlade, ki je bila v nedeljo popoldne, so prisostvovali tudi šefi generalnih štabov vojske, letalstva in mornarice. Tako min. predsednik in vojni minister Daladier ter zunanji minister Bonnet sta imela razgovore z različnimi poslanci balkanskih držav, včeraj pa je zunanji minister sprejel tudi angleškega poslanika Phippsa in ruskega poslanika Surica.

Francoska vlada se bo popoldne zopet sestala k seji, na kateri bodo razpravljali o mednarodnih dogodkih. Na seji bo predvsem poročal zunanji minister Bonnet, ministrski predsednik vlade Daladier pa bo obvestil vlado o sklepih stalnega odbora za državno obrambo. Ni znano, ali so na sejah obrambnega odbora sprejeli poleg sklepov, potrebnih za neobhodno obrambo, tudi obsežnejše sklepe glede na seda-

Angleško-italijanski sporazum bo odpovedan

LONDON, 11. aprila. br. »Press Association« napoveduje skorajšnjo odpoved italijansko-angleške velikonočne pogodbe od 16. aprila lanskega leta.

Sklepi obrambnega odbora

PARIZ, 11. apr. d. Posvetovanja ministrskega odbora za državno obrambo so bila sprejeta v javnosti popolnoma mirno. Čeprav o njih ni bil izdan noben komuniké, se je zvedelo, da so bili sklenjeni vsi potrebni ukrepi za zaščito francoskih interesov. Posvetovanja obrambnega odbora se bodo nadaljevala.

Poljski poslanik pri Bonnetu

PARIZ, 11. aprila. AA. Zunanji minister Bonnet je sprejel smoti poljskega veleposlanika Lukasiewicza.

Popolno soglasje med Rumunijo, Turčijo in Grčijo

Bukarešta, 11. aprila. d. Zunanji minister Gafencu se je takoj po povratku iz Carigrada, kjer se je sestel s turškimi zunanjimi ministrom Saradzogom, obiskal min. predsednika Calinescu. Kakor zatrjujejo v političnih krogih, mu je sporočil, da je bilo v carigradskih razgovorih ugotovljeno popolno soglasje naziranj Rumunije in Turčije glede na novi mednarodni položaj v smislu pakta o balkanskem spora-

zumu. Rumunija in Turčija sta odločeni, da nastopata v vseh vprašanih zunanje politike skupno. V primeru potrebe za obrambo lastnih pravic pa bodisi tudi z vojaško silo. Prav tako zatrjujejo na mednarodnih mestih, da obstoja na drugi strani med Turčijo in Grčijo popolno soglasje glede nadaljnjih ukrepov za obrambo skupnih interesov in neodvisnosti obeh držav.

Obrambni ukrepi Nizozemske

Vpoklic rezervistov za ojačenje posadk ob meji

Pariz, 11. apr. br. Listi poročajo o zbiranju nemške vojske ob švicarski meji ter v bližini Limburga ob nizozemski meji. Kakor trdijo, sta 7. nemški armadni zbor v Monakovu ter stari lovski armadni zbor v Salzburgu v vojni pripravljenosti.

Haag, 11. aprila. AA. Nizozemski tiskovni urad objavlja da predstavljajo po mnenju nizozemske vlade sedanje razmere vojno nevarnost, kakor je to definirano v nizozemskih zakonih. Zaradi tega so bili pozvani vojaški obvezniki za zaščito meje.

Vlada je zaradi nevarnega položaja smatrala za potrebno ojačiti obrambne meje. London, 11. aprila. AA. »Daily Express« poroča iz Amsterdama, da so nizozemski obmejni kraji pod absolutno kontrolo vojske in da so bile pod vsimi mostovi postavljene mine. Uklenjeni so bili vsi dopustni vojaki. Pripravljeni so tudi mine za razstrelitev nasipov tako, da bi tretjina Nizozemske s Haagom, Amsterdamom in Rotterdamom vred bila v nekaj urah pod vodo.

Nemčija bo odpovedala pogodbo s Poljsko?

Rim, 11. aprila. br. »Resto del Carlino« poroča iz Berlina, da bo Nemčija v kratkem odpovedala svojo pogodbo s Poljsko iz l. 1934, ker je Poljska pri zadnjem obisku zunanjega ministra Becka v Londonu prevzela vojaške obveznosti napram Angliji.

Nemški vojaški ukrepi

LONDON, 11. aprila. br. Posebni poročalec »Timesa« poroča iz Berlina, da se opaža v vsej Nemčiji živahno gibanje vojaštva. Zadnje dni, zlasti med velikonočnimi prazniki, so bili poslani veliki transporti vojaštva na južno in vzhodno mejo. Vojaštvo se prevaža po večini ponosi z avtomobili in po železnici. Vpoklicanih je bilo veliko število rezervistov, zlasti tehničnih in specialnih čet. V nemških uradnih krogih izjavljajo, da so to zgolj varnostni ukrepi za primer, če bi prišlo zaradi dogodkov v Albaniji do kakih mednarodnih konfliktov. Tudi nemška vojna mornarica je pripravljena. Vse nemške ladje, ki so se mudile v tujih vodah, so bile pozvane, naj se takoj vrnejo v svoja domovinska pristanišča.

Utrjevanje španske meje pri Gibraltarju

Pariz, 11. aprila. br. Listi poročajo iz Španije o obširnih ukrepih generala Francaca za utrjevanje španske meje pri Gibraltarju. Utrjevalna dela se izvršujejo z veliko naglico, ter je pri njih zaposlenih že 4000 republikanških ujetnikov, ki delajo pod nadzorstvom 700 strokovnjakov.

Uspešna kitajska protiofenziva

Cunking, 11. aprila. AA. Po poročilih kitajske agencije Central News so Kitajci v sedanji protiofenzivi pri Kantonu pobili ali ranili v zadnjih treh dneh nad 2000 Japoncev. Kitajske čete so ponovno zasedle mesto Kukong. Prostovoljci operirajo v raznih krajih ter se posebno živo udeležujejo v okolici Kantona, od katerega so oddaljeni 20 km. Japonska vojsna ladja, ki je skušala včeraj izkrcati vojaštvo v bližini vasi Tanau ob portugalski koloniji Macao, je bila od Kitajcev prisiljena ponovno odpluti na odprto morje. Kitajske čete so izkoristile svoj uspeh na kiangsijskem bojišču ter začele prodirati ob obali reke Kan. Dosepele so do Nantčanga. Na zapadni obali reke Kan se nahajajo kitajske divizije med Kaoanom, ki so ga zasedle v nedeljo, ter Fengsin-gom. Tudi ofenziva na hupejskem bojišču se za Kitajce ugodno razvija. Kitajske armade se nahajajo v polkrogu okoli Hankova in sicer na severu, zapadu in jugu. Listi poročajo, da so Kitajci zasedli v tej pokrajini mnogo mest.

Izstop Peruja iz DN

Lima, 11. aprila. d. Zunanji minister Conzur je sporočil generalnemu tajništvu Društva narodov, da izstopa Peru iz Društva narodov.

Skalovje zasulo 28 ljudi

BERN, 11. aprila. AA. Včeraj popoldne se je zrušila ogromna skala na mesto Fina v kantonu Graubündenu. Skalovje je satrpalo otroški penzionat, v katerem je bilo 28 oseb. Izpod razvalin so izvele 11 ljudi, med njimi 5 mrtvih. Pod razvalinami je še 12 ljudi.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Politični obzornik

Današnji imperativ

Revija beogradskega vseučiliškega profesorja dr. Mihaila Ilića objavlja tale poziv: »Preživljamo dogodke, kakršnih ni pred nami doživela nobena generacija. Živimo, kakor da smo vsi v kaki podmornici, na katero vsak trenutek lahko trešči mina. Ne samo v Evropi, marveč po vsem svetu grmi in se bliska in to strašneje, kakor kdaj do sedaj. Človek zadremi z zmišljeno, a ko se prebudi, se zave, da je v veljavi že nov zemljevid. Preko noči se odcepljajo celi državni teritoriji, kar preko noči izginjajo cele države. Vse to se godi z neverjetno brzino. V imenu kakšnih načel in osnov, to ni važno, samo da gre. Državlani, vsaj oni zavedni in skrbni, pozabljajo na svoje osebno in privatno življenje in se samo vprašujejo, pride-li ono najhuje, še spomladi ali jeseni, to ali drugo leto, kar je tudi v skrajnem rezultatu malo važno, ako že mora priti. Poleg vseh teh zunanjih nevarnosti, ki v ostalem vsem groze, ne samo nam, pa nas razjedajo še tudi notranje težkoče. In kakor da se ničesar ne dogaja okrog nas in med nami, kakor da živimo na kakem otoku, oddaljenem od vseh vulkanov, se mi še vedno med seboj prepiramo o doktrinah in načelih, še vedno se ločimo v nazorih tudi glede manjših vprašanj, še vedno stojimo na tribuni govornika, izgublajoč iz vida danes najvažnejšo stvar: varnost vseh nas. Osupnemo, ko vidimo, da je kdo padel, a nato krenemo zopet na staro pot. Toda kakor je pri posamezniku najvažnejša stvar življenjska stvar, prav tako je tudi pri državi najvažnejša stvar varnost naroda, zunanja varnost. Pri tem poslu se moramo zbrati vsi složno, takoj, brez oklevanja, brez odlaganja. Vse drugo je manj važno danes in naj je treba za to tudi skrajnih žrtv. To je naš današnji imperativ in kdor ga ne čuti v vsej njegovi veličini, ta greši proti sebi in proti družbi. Dolžnost vseh poštenih političnih ljudi je, pa naj se oni še tako načelno ali programsko razlikujejo, da danes sprejmo kot geslo: združenje vseh zdravih narodnih sil brzo in odločno v svrhu zagotavljanja splošne varnosti...«

»Kulturbund« v Sloveniji

»Obzore« piše: »Nemški listi »Völkischer Beobachter«, »Tagespost« in dr. poročajo, da se je vršil ustanovni občni zbor »Kulturbunda« dne 31. marca v številnih občinah v Sloveniji in da so bile osnovane krajevne organizacije v 32 slovenskih krajih, med njimi v Celju, Ljubljani, Dravogradu, Kočevju, Mariboru, Rogatici itd. Nemški listi pravijo, da počenja nova doba v kulturnem življenju nemških rojakov v Sloveniji. »Dočim so naši rojaki na jugovzhodu naše države že več let lahko neovirano negovali nemško kulturo, ni imela nemška narodna skupina v dravski banovini že štiri leta nobene možnosti negovanja nemške kulture.« Tej vesti, ki jo rajhovski listi posnemajo po tedniku »Deutsche Nachrichten«, ki je namenjen Nemcem v Sloveniji, a se tiska v Zagrebu, dodajajo komentar, v katerem izražajo iskreno zadoščenje in zadovoljstvo, češ da vidijo v tej odločitvi resno voljo jugoslovenske centralne oblasti.

»Pa zakaj se potem pretepete?«

Sava Davidović-Zeremski pripoveduje v novosadskem »Dnevnu«: Na eni izmed konferenc v Zenevi sta prišla v razgovor jugoslovenski in bolgarski diplomat. Govorila sta vsak v svojem jeziku in se izvrstno razumela. Opazoval in pozorno jih je poslušal angleški diplomat. Končno jih je začuden vprašal, v kakšnem jeziku se razgovarjata. Dobil je v odgovor, da govorita vsak v svojem jeziku. »Pa kako se potem moreta razumeti?« je nato vzkliknil Anglež. Pojasnila sta mu, da sta jezika tako sorodna in tako drug drugemu podobna, da bi se jih smatralo lahko za narečni enega jezika. Angleški diplomat je ves presenečen vstal, zmajal z glavo in srbu in Bolgaru zaklical: »Za boga svetega, pa zakaj se potem pretepete?«

Göring v Tripolisu

Tripoli, 10. aprila. br. Včeraj ob 17. je prisel s parnikom »Bon Serato« v Tripolis maršal Göring s svojo soprogino in spremstvom. Vojne ladje, zasidrane v luči so ga pozdravile s topovskimi streli. Po pristanku je prišel na krov parnika maršal Balbo, ki ga je pozdravil z nagovorom, nakar sta odšla na obalo, kjer so bili zbrani predstavniki najvišjih krajevnih oblasti. Maršal Göring je pregledal častno četo, nato pa se je v odprtem avtomobilu z Balbom odpravil skozi mesto, ki je bilo v italijanskih in nemških zasedbah. Včeraj je bila v rezidenčni guvernerja intima večerja, nato pa je maršal Göring prisostvoval predstavi v gledališču.

Borzna poročila.

Curik, 11. aprila. Beograd 10, Pariz 11.21 London 20.875, New York 448, Bruselj 75, Milan 23.45, Amsterdam 236.62, Berlin 178.80, Varšava 83.75, Bukarešta 3.30.

Severni predel in javna dela

Kaj bi bilo treba storiti, da bi prišli tudi naši severni kraji do veljave

Maribor, 7. aprila. Gospodarski problemi severne Slovenije niso bili nikoli prav ocenjeni in upoštevani. V enako težkem gospodarskem položaju je v Sloveniji stvarno samo se Bela Krajina. Toda Bela Krajina je le majhen okraj, severni predel Slovenije pa obsega skoraj tretjino vsega prebivalstva naše banovine. Poleg tega so tu prirodne razmere mnogo ugodnejše. Kmetijstvo in industrija bi lahko tu mnogo bolj prospevali. Če se torej opazja v teh krajih neka splošna gospodarska in socialna zaostalost, moramo to v nemali meri pripisati brezbrzičnosti merodajnih čimteljev, ki niso nikoli dovoljevali potrebe in težnje tega našega tako številnega in tako ekspanzivnega območja ljudstva. Priznajmo, da se ni doslej za ta slikoviti predel skupne domovine ničesar učinkovitega storilo. Prepustili so bil samemu sebi, da vegetira, ali propada. Na bivšem Sp. Stajerskem, ki je bil v vojni napredoval edinolet Maribor, in to zgolj po privatni iniciativi, predvsem po zaslugi tekstilne industrije, ki se je tu osredotočila radi cenene delovne moči in cenene električnega toka. Vsi drugi kraji so zaostali za razvojem našega časa. Najvažnejši problem nam zastavlja v tem prostoru preoblikovanje naših vasi z vsemi njenimi nevarnimi socialnimi posledicami. O tem imamo sicer že precej literature. Se vedno bi nam pa moglo delati, ki ne bi zalelo le razmere posameznih okolih, marveč prikazalo z najrazličnejših vidikov in v celoti vse naše gospodarske, socialne, moralne in nacionalne probleme, podatki se strajajo in se vse bolj opominjajočo sliko splošne bede in zapuščenosti.

Sedaj, ko smemo pričakovati, da se bo po novem načrtu pričelo z obsežnimi javnimi deli, je spet potrebno naglasiti, kako nujna so ta dela tu pri nas ter pokazati takoj in predvsem na vse nedostatkosti našega cestnega omrežja. Če nečemo že po stanju naših cest izpričati sebi in svetu, da se ti predeli namenoma zapostavljajo, je potrebno, da se začne ictos javna dela izvajati najprej pri nas. Saj bi menda nobene druge države na svetu, ki bi ravno ob svoji najvažnejši meji zanemarjala najnujnejše potrebe prometa in civilizacije. Naše ceste so na mnogih mestih v takem stanju, da resno tvega, kdor jim zaupa svoje motorno vozilo. So prej kot vozila kakor ceste. Nujno je tedaj, da se ob priliki, ko se hoče urediti in modernizirati naše cestno omrežje, predvsem upoštevajo naši kraji, da ne bodo radi svojih neuporabnih cest docela izločeni od turističnega in splošnega prometa.

Predvsem se mora dograditi in modernizirati glavna državna cesta. To je potrebno že zato, ker so vse najvažnejše ceste ne zveze v celoti države, v iznozemstvom ravno preko glavnih dostopnih cest na naši severozahodni meji. Zlasti stara glavna državna cesta v odseku med Mariborom in Konjicami mora biti nujno obnovljena in modernizirana. Zgraditi se mora poleg tega moderna cesta, ki naj zveže

z Mariborom kot glavnim središčem našega severa ves oni obsežni in močno obljubljeni teritorij ki ga družijo prometna smer od madžarske meje preko Čakovca in Trutja na Maribor, in ki je danes radi nezadostnih in slabih cest izločen od naše narodne in gospodarske celote. Ceste tega teritorija so se vedno tiste in take kot v prejšnjih časih, večejo se danes te kraje bolj z Madžarsko in zmanjšujejo možnosti tranzitnega prometa. Tretji odsek obmejne prometne mreže, ki se mora spopolniti, je geografsko in tujsko prometno pomembna cesta od Maribora do Prevalja. Na teh treh odsekih je nujnost in važnost gradnje največja, zato bi bilo treba sredstva, ki bi razpolagali z njimi projektirani državni sklad za javna dela, porabiti predvsem za te ceste. S tem ne bomo sicer še rešili vsi naši cestni problemi, saj se ni za naše ceste sploh še nič naredilo, vendar bo do vsaj glavne cestne žile sposobne prometa. Tako javna dela bodo naše ozemlje povežala z državnimi celotno gospodarsko, pa tudi drugače, obenem pa omogočila neposredno, da bo s tem zaposlen vsaj def odvisnih delovnih moči, na katerih je tako bogato tukajšnje siromašno podeželje, ki mu je letos povrh odvzeta možnost zveznega izseljevanja. Kar zahtevamo torej ni mnogo in spada prav za prav v navadne tekoče naloge državne uprave. Ker se s tem ne bo napravilo nič novega. Le obnovilo se bo in moderniziralo ceste, ki so propadle, ker se ni skrbelo zanje. Manj se menda ne more zahtevati.

Poudariti je treba pri tem ponovno kvarni vpliv tega stanja na razpoložljivost tukajšnja ljudstva, ki sklepa iz tega, da je prepusteno samemu sebi. Če kedaj, je ravno sedaj potrebno, da se z dejanji dokazi povežemo interesov naših krajev z interesi celote ter skrb države za ta predel. Ne zadostujejo le besede, treba je vidnih pozitivnih dejanj, da se zamujemo vsaj deloma popraviti. To ni le gospodarskega, je tudi političnega pomena. Iz sredstev, dodeljenih za letošnja javna dela, se morajo zato prvenstveno financirati vsaj dela za državne ceste pri nas. Slep je, kdor ne vidi, kako zelo te razmere škodujejo ugledu, privlačnosti in moči skupnosti!

Sedaj se spet mnogo govori in piše o potrebi intenzivnega narodno obrambnega dela. Toda najučinkovitejša narodno obrambno delo je delo za gospodarski obstoj naroda, skrb za njegovo življenjske naprave, za njegovo socialno blagostanje. Vse drugo so le brezplodne besede. Kdor hoče prav razumeti naš obmejni problem, naj si ogleda naše ceste, pa socialne razmere naših kočarjev in vinčarjev, sploh gospodarsko stanje večine naših vasi. Zjel in razumel bo v trenutku ves naš severni problem. Ponašamo, trebaje predvsem dejani, hitrih dejanj, da bo to ljudstvo videlo, da se resno upoštevajo njegove potrebe in da se država zaveda njegovega pomena kot najbolj izpostavljenega narodnega dela na tej najbolj izpostavljeni državni točki.

Živahen velikonočni nogomet

V XIX. ligaškem kolu so zmagali favoriti — Ljubljana si je zagotovila obstanek v ligi

Ljubljana, 11. aprila. Nogometni savez hoče čim prej spraviti ligaško tekmovalce pod streho, ker se bo kmalu začela proslava 20-letnega obstoja JNS. Zato so ligasti tekmovalci tudi na velikonočno nedeljo. Konec aprila bo prvenstvo končano, na sporedu so samo še tri kola.

XIX. kolo ni prineslo nikakih presenečenj, povsod so zmagali favoriti z večjo ali manjšo razliko. Zaradi tega prvenstvena lestvica ni doživela, z eno samo izjemo, nobenih sprememb. Ljubljana je s pridobitvenimi točkami spet zasedla 9. mesto in vse kaže, da ji je s tem obstoj v ligi zagotovljen.

V srečanju z varaždinsko Slavijo je Ljubljana sicer zmagala s 3 : 1 (0 : 1), vendar njena igra ni mogla zadovoljiti. Enajstoričar je v pomladanski sezoni vidno nazadovale in se je le z največjim naporom prebila na mesto, ki ji zagotavlja nadaljnje sodelovanje v ligi. Moštvo nima pravega sistema, z dosledno defenzivno taktiko ni moglo zabijati golov, kar je razvidno tudi v scoreu: z izjemo Zemuna so Ljubljanci dosegli najmanj golov. V nedeljski tekmi je bila napadalna vrsta spet slaba in če ne bi bili krilci tokrat na mestu, se Slavija bržkone ne bi vrnila brez točke domov. V prvem polčasu se bili domači v premoči, zaradi brezglave igre pa niso mogli spraviti usnja v mrežo. Gostje so imeli v sporadičnih napadih več sreče in so po Koprivnjaku dosegli vodstvo. Kmalu po odmoru je Pupo iz prostega strela izenačil. Pri tem se je vratar gostov na grdn način spoznal nad Janežičem in ga je sodnik poslal na hladno. Bil je to znak za ostro igro, ki je sodnik ni znal zatreti. V 20. min. je Trško po lepi kombinaciji spravil Ljubljano v vodstvo, v 53. min. — sodnik je igro zaradi zamude o priliki vratarjeve izključitve podaljšal — pa je isti igralec postavil končno stanje 3 : 1.

V Beogradu je BSK sigurno zmagal nad Baskom 5 : 0. Bil je ves čas v premoči in bi bil izid še znatno višji, če bi bil njegov napad pred Baskovim golom odločnejši. V naslednji tekmi je Jugoslavija po težki igri premagala Jedinstvo 2 : 1. Zmaga je bila zaslužena. V Splitu je imel Hajduk lahko delo z Zemunom in si je z rezultatom 6 : 0 znatno popravil score. Hašk si je v Skoplju že v prvem polčasu zagotovil zmago z dvema lepima goloma. Po odmoru je bila igra izenačena. Gradjanski je končno izgubil s 3 : 5. Kljub sporu se je zagrebški Gradjanski vendar odločil, da bo nastopil proti sarajevski Slaviji. Gostje so igrali podrejeno vlogo in je Gradjanski po izredno lepi igri gladko zmagal s 6 : 0.

Včeraj je bilo več prijateljskih srečanj. Kombinirano moštvo Jadrana in Reke je nastopilo pod imenom reprezentance južne Ljubljane nasproti varaždinski Slaviji. Gostje so zasluženo zmagali 3 : 0, čeprav se njihova igra ni dosti razlikovala od nedeljske.

Kombinirano moštvo Ljubljane je igralo v Celju nasproti SK Celju. Moštvo je igralo brez prave volje in je bila zato zmaga domačih s 3 : 2 opravičena.

Na sporedu je bilo še nekaj tekem. V Beogradu je Jugoslavija v prijateljski tekmi s precej sreče premagala BSK z 1 : 0. V Murski Soboti je Mura po raznih neljubih prijetljajih premagala CSK s 6 : 2. Grafika je igrala na Jeceničah z Bratstvom 3 : 3. V Banjaluki je mariborski Železnik zmagal nad Borcem 2 : 1. V Ljubljani je na juniorskem turnirju Mladike zmagala Ljubljana, tolažilno darilo pa je dobila Mladika.

nike in industrijo, vedno pravočasno obvesti o nameravani prekinitvi električnega toka. Vse konsumente je pa praktično nemogoče obvestiti o vsaki prekinitvi.

Zaradi obrtnikov in industrije mora elektrarna dostikrat prekinitve odložiti na opoldanske ure, od 12. do 14. ure, ko obrati poživajo. V tem času pa so seveda prikrajšani radijski abonenti. Mestna elektrarna sodi, da bodo radijski abonenti uvideli, da se mora elektrarna v primerih, ko mora izbirati med obrtniki in radijskimi abonenti, bolj ozirati na obrtnike, ki bi zaradi ukinitve električnega toka trpeli škodo, kakor na radijske abonente, ki jim za kako uro uide samo užitek gošče. Prekinitev, ki gre do na račun višjih sil, n. pr. vremenskih nepriklj, pa potizkajo elektrarna zmanjšati na najmanjši mero s primernimi ureditvami omrežja v mejah gospodarskih možnosti. Mestna elektrarna prosi, naj cenjeno občinstvo s prekinitvami električnega toka računa kot s potrebnim zlom, saj elektrarna sama v svojem interesu pazi, da se število in trajanje prekinitev zmanjša na minimum.

Knjige Slovenske matice

Ljubljana, 11. aprila. Knjige Slovenske matice za leto 1939 so pravkar izšle. Spis Frana Petreta »Poizkus ilirizma pri Slovencih« obravnava vseslovenske in južnoslovenske težnje pri nas v predmarčni dobi; avtor je našel mnogo novega gradiva, s katerim je Vrazov problem na novo osvetlil. Razlaganje je jasno, dokazovanje pregledno in podprto. Knjiga obsega 374 strani leksikonskega formata, opremljena z lesorezi-vinjetami iz dobe, ki ga spis obravnava. Antona Ingolice »Sposeske« (212 strani) je izrazito socialno delo in slika spore, ki nastanejo v podpohorski vasi v zvezi z »sosesko«, skupno zemljiško posejstvo. Značaj so zelo dobro opisani, zlasti predstavniški trih skupin: kmet Koren, nosilec naziranja, da se soseska ne sme razdeliti, skupščini Pišorn, ki vodi svoj del vasi za razdelitev soseske, in invalid Smeh, voditelj puntarskih bajtarjev, ki v tem sporu zadnji zmagajo. V Ingolicevem pisateljskem delu pomeni ta knjiga nov napredek. »Dvanajsta ura« je zbirka novejših pesmi pesnika Iga Grudna, čigar pesmi zadnja leta predstavljajo pač najboljše, kar je slovensko pesništvo ustvarilo v novi dobi. Vsebinska zbirka ima dve osnovni: družbo in ljubezen. Podobe malih ljudi, občutje sedanje družbene groze, družbeno in osebna erotika — to je vsebina te zbirke, ki bo zbudila gotovo veliko zanimanja. Knjiga obsega 100 strani v izredno lepi opremi. Vse te tri redne publikacije Slovenske matice stanejo broširane za člane 50 din; vezane stanejo 86 din. — Hkrati je izšla Matica še izredno publikacija, ki jo prejmejo Matični člani za doplačilo 10 din. Alne Sodnikove spis »Descartes«, njegovo življenje in filozofija. Spis obsega 138 strani in nam predstavlja francoskega klasičnega filozofa Renēja Descartesa, katerega se je ob 300letnici njegovega glavnega spisa pred dvema letoma spominjal ves svet. Knjiga je pisana v lahko umljivem slogu in podaja celotno filozofijo tega človeka misli in samostojnega iskalca resnice, borečega se proti pretrpanemu spoštovanju in upoštevanju avtoritet in tradicije. Knjiga predstavlja prvi spis o tem velikem filozofu v našem slojstvu in novo obogatitev sicer tako revne filozofske literature pri Slovencih.

Vse štiri knjige obsegajo nad 800 strani in stanejo broširane 60 din, vezane 96 din. Slovenska matica v Ljubljani, Kongresni trg 7.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 11. aprila: zaprto
Sreda, 12. aprila: Hlapci. Red Sreda
Četrtek, 13. aprila: Živi mrtvec. Premierski abonma
Petek, 14. aprila: zaprto. (Gostovanje v Celju: Kaj je resnica?)
Sobota, 15. aprila: Živi mrtvec. Red B.

K današnji predstavi Shakespearejevega »Hamleta« v opernem gledališču. Drevi ob 20. bodo vprizorili člani Dublin Gate Theatre iz Dublina na odru Opere v izvirniku v angleškem jeziku znamenito Shakespearejevo tragedijo »Hamlet«. Dublin Gate Theater je prvovrstno stalno angleško gledališče, ki prireja gostovanja v inozemstvu s podporo britanske vlade, z namenom, da propagira angleško gledališko umetnost. Vodstvo igralske skupine, ki šteje 29 oseb, imata gg. Hilton Edwards in Michael Mac Liammoire. Slednji bo igral tudi naslovno vlogo »Hamleta«. Ker je »Hamlet« pri nas izmed vseh Shakespearejevih del najbolj priznan in tudi najbolj priljubljen, bo naš občinstvo izlaska sledilo dejanju, ki se bo v izvirnem jeziku razvijalo na odru pred našimi očmi. Gostje imajo s seboj dragocene originalne kostume in bogato scenografijo. Pri predstavi bo sodeloval del našega opernega orkestra in bo izvajal odlomke iz del, ki jih je komponiral Čajkovski. Cene so od 40 din navzdol, torej ne visoke, in je obisk pač lahko vsakomur omogočen. Opozorjamo, da bo samo eno gostovanje te znamenite skupine. Gostje se odpeljejo jutri že proti Zagrebu.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek, 11. aprila: Hamlet. Gostovanje Dublinske Gate Theatre. Izven
Sreda, 12. aprila: Werther. Red A. Gostovanje Josipa Gostiča
Četrtek, 13. aprila: Lohengrin. Red Četrtek
Petek, 14. aprila: zaprto
Sobota, 15. aprila: Vse za šalo. Premierski abonma.

Tenorist Jože Gostič bo pel jutri v sredo za red A naslovno vlogo v Massenietovi operi »Werther«. Ostala zasedba kakor običajno.

Premiera Verdijske opere »Falstaff« pod taktirko ravnatelja Polića bo koncem pridnoga tedna v naši operi. Na premieri, ki pomeni višek Verdijskega ustvarjanja, že danes opozarjamo.

Znamenita povika Zinka Kuno-Milanov bo gostovala v naši operi pridno sredo in sicer bo pela naslovno vlogo v Verdijski operi »Aida«. Gostovanje pa bo mogoče le v tem slučaju, če bo zadostno odziv od strani občinstva. Vstopnice so od jutri dalje v predprodaji od 70 din navzdol pri dnevnih blaginji in operi.

Dve žrtvi alkohola

Maribor, 11. aprila. Danes ponosi je nesrečni alkohol spet zahteval človeško življenje, druga žrtev se pa bori v bolnišnici za smrtjo. V gostilni Wolfzettel v Košakih pri Mariboru je večeraj popoldne popivala skupina fantov. Zaradi malenkosti so se sprili in sledil je dejanski spopad. Pozneje so se pomirili in okrog 22. so zapustili gostilno. Spotoma je nastal nov prepri in v bližini gostilne bitka. Na tleh sta obležala v krvi 25letni delavec Ferdinand Milnarič iz Ribniškega sela 24 in 22letni čevljarški pomočnik Gašper Gorican iz Ribniškega sela 28. Mi-moči dobi so ju našli okrog polnoči na cesti v mlaki krvi in so obvestili reševalce, ki so Goricana prepeljali v bolnišnico, ker je bil za kazal znake življenja. Bil je ves potolčen po glavi, po hrbtu in po vsem telesu, a nesrečnemu Milnariču niso mogli več pomagati, ker je že umrl. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico na Pobrežju, kjer ga bodo popoldne obducirali.

Iz Celja

—c Velikonočni prazniki so potekli ob najlepšem pomladanskem vremenu. Velikonočnih procesij na veliko soboto popoldne pri kapucinski in pri opatijski ter v nedeljo jutrija, pri cerkvi sv. Jožefa se je udeležilo zelo mnogo ljudi, pretežno iz okolice. Mnogo ljudi je o praznikih odšlo iz Celja in privedlo izlete v daljno okolico, na hribe in Savinjske planine. O praznikih je vladalo v mestu Celju pravo velikonočno razpoloženje.

—c Nesreče radi padca. Na Sp. Rečici ob Savinji je padla 15letna dinarica Marija Lavrenčičeva, z gospodarskega splošja in si zlomila levo roko pod komolcem. V Radečah je padel 15letni sin kolarskega mojstra Stanko Laznik pri telovadbi in si izpahnil desno roko. Na Cesti na Dobrovo pri Celju je padel petletni delavec sinček tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v komolcu. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

—c SK Celje : SK Ljubljana 3:2 (2:1). Na velikonočni ponedeljek je gostovalo moštvo SK Ljubljane v Celju in odigralo na Glaziji pred 400 gledalci prijateljsko tekmo s SK Celjem. V moštvu Ljubljane je nastopilo tudi šest članov liginega moštva in sicer Lindner, Trško, Cebolin, Vovk, Nikolič in Hassl. Gostje so sicer nudili solidno igro, a niso izpolnili pričakovanih obveznosti. Ožja obramba in krilska vrsta sta bili na mestu, napad pa ni bil dovolj povezan in odločen. Moštvo Celja je tokrat zaigralo z elanom in poštvalnostjo. Krilska vrsta z Rikom Presingerjem je v prvem polčasu zaostajala za napadom, po odmoru pa se je popravila. Celjski napad je nudil zlasti v drugem polčasu bolj povezan in učinkovitejšo igro nego napad Ljubljane. Igra je bila že od vsega začetka izenačena. V 9. minuti je Hassl po kratki soloakciji potresel celjsko mrežo. Igra je valovala s polja na polje, rezultat pa je ostal skoraj pol ure neizpremenjen. V 36. minuti je Presinger lepo dodal Dobrajcu, ta pa Bajramoviću, ki je z lepim strelom iz razdalje 20 m izenačil. Že dve minuti pozneje je Dobrajec po hitrem prodoru povisal na 2:1 za Celje. Po odmoru je ostala slika neizpremenjena. Na obeh straneh se je vrstila akcija za akcijo, toda več kot neizbranih kotov moštvi nista dosegli. V 33. minuti je streljal Trško kot. Cebolin je bil na mestu in je izenačil. Tri minute pozneje je diktiral sodnik enajstmetrovko proti Ljubljani in Dobrajec je povisal na 3:2. Celje je začelo uprizorjati nevarne akcije in je prešlo v lahno premoč, rezultat pa je ostal neizpremenjen. Moštvo Ljubljane se je vedlo v drugem polčasu zelo »nedisciplinirano in je vzbujalo med občinstvom hudo nevoljo. Sodil je g. Presinger objektivno. V predtekmi je mladina SK Celja premagala mladino SK Olimpa z 5:0 (3:0).

—c Otroci so zanetli požar. Na velikonočni ponedeljek okrog 15.45 sta bili gasilski četi v Gaberju obveščeni, da gori na Zg. Hudičji pri Celju. Gasilci so takoj odbrzeli na kraj požara. Gorela je s slamo krita hiša posestnika Franca Šloserja. Gasilec se je posrečilo rešiti sosedna poslopja. dočim je hiša pogorela in so ostali samo očni zidovi. Iz hiše so rešili samo nekaj pohištva, vse drugo pa so uničili plameni. Posestnik ima okrog 75.000 din škode, ki pa je le delno krita z zavarovalnico. Ogenj so zanetli otroci, ki so okoli hiše streljali s papirnatimi patronami, pri čemer so patrone padle na slannato streho in jo zažgale.

—c Oče ustrelil sina. Posestnik Kranjc v Novakah pri Novi cerkvi je živel s svojimi 26letnim sinom Martinom že dalje časa v sovraštvi. Svojem sinu je prepovedal hoditi po njegovem posestvu. Na veliko soboto popoldne sta se oče in sin srečala na travniku. Oče je ustavil sina in ga vprašal, ali ne ve, da ne sme hoditi po njegovem posestvu. Beseda je dala besedo. Oče se je zelo razburil, izvelkel je samokres, pomeril na sina in oddal nanj tri strela. Krogle so zadele sina v vrat ter v levo in desno stran prsi. Sin se je takoj zgrudil nezavesten, oče pa je pobegnil v gozd. Ko so prispeli iz Celja reševalci z avtomobilom, je stopil šofer celjskega reševalnega oddelka G. Klezin pogumno za starim Kranjcem v gozd. Kranjca je kmalu našel. Stopil je k njemu in mu dejal, da je od policije. Kranjc je temu verjel in se je vdal. Klezin mu je vzel samokres. Obvestili so orožnike, ki so odvedli Kranjca v zapore okrožnega sodišča v Celju. Mladega Kranjca so prepeljali celjski reševalci v celjsko bolnico. Zdravniška pomoč pa je bila zaman. Mladik Kranjc je na velikonočno nedeljo podlegel smrtnim poškodbam.

Iz Maribora

— Najstarejši naročnik »Slovenskega Naroda« umrl. V Mariboru je preminil g. Anton Novak, ki je bil od leta 1887. zvest naročnik našega lista. Rojen je bil 23. maja 1849. na Mirni pri Vipavi. V mladosti je služil pri mornarici. Leta 1869. se je udeležil službenega potovanja na leseni korveti s parnim pogonom po Grški, Aziji in Angliji. V teh službenih letih so ob smrti admiralja Tegetthofa izbrali od vseh edino najpostavnejše in najmočnejše mornarje, da so se udeležili admiralovega pogreba na Dunaju. Med njimi je bil tudi Anton Novak. Pozneje je prišel k Južni in nato k Državni železnici. Kov vnet narodnjak se je leta 1884 udeležil nekega volilnega shoda v Citanici v Ljubljani in je bil zaradi tega kazensko premeščen v št. Vid na Korosko. Porochen je bil dvakrat, iz prvega zakona živita sin Albin,

ugledni trgovec v Mariboru, ki je Mariborečan znan iz koroskih bojev, kjer je bil oropan in pregnan, in pa hčerka Frida. Zaslužnemu narodnjaku ohranimo trajen spomin, žalujoci rodbini naše globoko sožalje.

— Mariborski tekstilni industrijci so že ponovno pokazali veliko razumevanje za socialne potrebe, osobito na polju spoprijemanja zdravstva in napredka naše bolnice. Na pobudo gospoda inž. Fischera, ravnatelja tvornice Doctor in drug so zopet z človekoljubno gesto in z znatnim prispevkom omogočili, da bo mogla tukajšnja splošna bolnica nabaviti za njen odsek za pljučne bolezni prepotrebni instrumentarij za thorakoskopijo in kausitiko. Darovale so sledeče tvornice: J. Hutter in drug 8.000 din, Doctor in drug 5.000 din, Jugoslova d. z o. z. 5.000 din, Avgust Ehrlich 5.000 din, Mariborska tekstilna tvornica, d. z o. z. 5.000 din, Thoma & Co. 5.000 din, Predilnica bombaža in mehanika tkalica E. Zelenka & Co. 5.000 din, skupaj 40.000 din. Imenom trpečih bolnikov, katerim bo to naklonilo mnogo pripomoglo k ozdravljenju ali zboljšanju njihovega zdravstvenega stanja bodi darovalcem izrečena najskrenejša zahvala.

— Mariborčani smo proslavili velikonočne praznike v znamenju starih tradicij. Veliko soboto so bile običajne procesije, velik. nedeljo jutrija pa v Studenčih. V Narodnem gledališču je bila premiera »Dijaka prosjaka«, ki je zbudila toplo priznanje občinstva. Na kolodvorih je bil izreden naval. Mnogi ljudje je hotela izkoristiti velikonočne železniške ugodnosti. Planinci so je mahali na Pohorje, vneti dilcarji pa so šli iskat snega na Peco in drugam. Velikonočni ponedeljek smo šli v »Emavss«, če že ne k znanec in sorodnikom, pa vsaj na razne okoliške postojanke in — vinotoče.

— Mariborski »vinjski sejem 7. aprila. Okoliški kmetje so prignali 25 svinj, ki so bile vse prodane. Cene so bile: 5 do 6 tednov stare 80 do 110, 7 do 9 tednov 115 do 140, 3 do 4 mesece 200 do 280, 5 do 7 mesecev 330 do 450. Kg po 6 do 8 oz. 8 do 11.

— Gori! V Selnici ob Muri je ogenj upepelil domačo posestnico Ane Hadlovec, ki trpi zaradi požara 30.000 din škode. — V Smartnem na Pohorju je nastal ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Josipa Satterja. Ogenj se je razširil tudi na stanovanjsko poslopje, ki je zgorelo do tal. — Pri Muti je iskra lokomotive povzročila gozdni požar, ki je vprepelil okoli 6 ha mladega gozda. Tudi na Rdečem bregu pri Podvelki so iskre lokomotive povzročile gozdni požar, ki so ga na domačini in gasilci kmalu lokalizirali in pogasili. — V železniškem trktoru pred železniškim mostom so pri kretanju št. 8 iskre lokomotive vnele stare prage, ki so zgorile.

— Z bicikla je padel 38letni tesar Mihael Kostevič iz Rač ter si pri padcu prilizal več vernih poškodb po glavi. Zdravil se v bolnici.

— Na okno se je naslonil in razbil šipo tovarniški delavec Maks Ritonga iz Studencev, Slomškova ulica. Drobci šipe so se mu zarili v desno rame in so ga morali odpremiti v bolnico.

— Igra predlignega stroja ji je odletela v oko. V Hutterjevi tovarni se je pripetila nezgoda, ki bi bila lahko postala usodna za delavko Justino Langovo iz Gajevce ulice 5. Ko je namreč šla delavka mimo predlignega stroja, ji je nenadno odletela igla v glavo ter jo težko poškodovala nad desnimi očesom, tako da so jo morali reševalci prepeljati v bolnico.

— Tatvine na dnevnem redu. V neki kavarni v Kneza Kocija ulici je nekdo odnesel Francu Derendicu iz Vojašniške ulice 18 zelen plašč vreden 200 din. Delavcu Veršiču iz Krčevine, Aleksandrova cesta 21 je nepoznan rokornah odpeljal moško dvokolo znamke »Rekord« z evid. št. 139344—2, vredno 1.500 din. Slična usoda je doletela tudi skladničnika Josipa Frasa iz Sokolske ulice, kateremu je nekdo izmaknil iz večje tukajšnje trgovine Kemindustrija moško kolo znamke »Brenabore« z evid. št. 128-117, vredno 1000 din.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Ponedeljek, 11. aprila, katoličani: Leon I. Rada.

DANASNE PRIREDITVE

KINO MATICA: Medeni mesec (Francisca Gaal).

KINO SLOGA: Na Soči 1. 1917. (Tajnosti kontese Benini).

KINO UNION: Giuseppe Verdi (B. Gigli).

DEZURNE LEKARNE

DANES: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43. Trnkoczy ded., Mestni trg 4. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Od pod sita

Zagrebski pek Rudolf Rukavina je praznoval med velikonočnimi prazniki v krogu svojih pomočnikov 30-letnico svojega podjetja. To priliko je porabil, da je pokazal in dokazal, da bje v njegovih prstih dobro, s trpečim bližnjim sočustvuje srce. Zvezi pekarskih obrtnikov krajevne Jugoslavije je daroval 10.000 din za podpiranje otrok, med svoje najstarejše pomočnike je razdelil 15.000 din, Matici hrvaških obrtnikov je daroval 10.000 din, Društvo za borbo proti raku 3.000 din, zagrebškim revežem pa 2.000 din, skupaj 40.000 din. V proslavo 30-letnice svojega podjetja je daroval 40 tisočakov.

Koliko je pri nas podjetij, ki tudi praznujejo lepe jubileje, pa bi lahko na prste ene roke prešteli lastnike takih podjetij, ki se spominjajo ob svojih jubilejih tudi do brodelnih ustanov in revežev. Če je mogel zagrebški pek pokazati ob jubileju svojega podjetja, kako je treba razumeti socialne dolžnosti do sočloveka, bi lahko storili to v mnogo večji meri tudi drugi jubilarji, posebno taki, ki še lažje pogreše nekaj tisočakov kakor zagrebški pek Rukavina.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

11. IV. 1939.

Dom na Komni 1520 m: —1, sončno, 125 cm snega, snelec;

Dom na Voglu 1540 m: —1, sončno, 110 cm snega, snelec;

Peca 1654 m: 0, sončno, 45 cm snega, snelec;

Praznično presenečenje — krasno vreme

Izjemoma smo imeli letos lepe velikonočne praznike — Romanje iz mesta

Ljubljana, 11. aprila V času neprestanih presenečenj, ki niso posebno prijetna, takšno presenečenje mnogo odtehta; imeli smo najlepše praznike, kakršnih najbrž ni nihče pričakoval. Po nek-kih napovedih bi morala biti velika noč bela, sicer so pa bili ljudje pripravljeni vsaj na dež. Naši meščani so pa bili pripravljeni na praznovanje v vseh primerih, ne glede na vreme in čas. Ze v soboto so sklenili, da se ne bodo pustili spraviti iz ravnotežja. Zato so tudi izklučili radio, odložili časopise in menda tudi živce. Za-čelo se je praznovanje.

Nedelja je določena že po tradiciji za praznovanje v domačem krogu, zato je tu- di letos mnogo meščanov ostalo doma. Se-veda ne vsi. Marsikdo je skušal čim bolj izrabiti lepo vreme, zlasti se, ker ni bilo zanesljivo, da bo lepo tudi v ponedeljek. Toda zdi se, da so izletniki v nedeljo le trenirali, ker so omagali že na prvih po- stajah svojih navadnih nedeljskih sprehodov. Ze dopoldne je bilo zelo živahno na Rožniku, Posavju in v St. Vidu. Smarna go- ra in Katarina, glavni postojanki naših ve- likonočnih izletnikov, nista bili posebno privlačni. Na promenadi je bilo mnogo več meščanov, kakor bi kdo pričakoval ob teh praznikih. Nekateri si razlagajo, da je osta- lo v nedeljo toliko meščanov v mesto, ze- lo enostavno: ob praznikih imamo vendar vselej na promenadi modno revijo. Saj ve- ste, da se brez tega pomlad ne more niti začeti — brez ženskih manifestacij in pa- rad. Zdi se, da je ta nastop Ljubljancem vpraj vidno vplival ne le na pomladno raz- položeno, temveč tudi na kovanje, ki so začeli zeleniti med prazniki. In brez po- mena tudi ni, da so v tivolskem gozdu začele zeleniti prve bučke, v okolici pa cveteti sadno drevje. Da, vse to spada v program praznovanja naših meščanov.

V nedeljo popoldne se je pooblačilo in marsikdo se je bal, da je že konec prazno- vanja in naravi. Zato smo pa bili tem pri- jetnejše presenečeni včeraj zjutraj. Marsi- kdo je vstal, se preden se je zdanilo, da prouči vreme. Ponoči je burja pometla ne- bo, da je bilo zjutraj brez oblakov. Zato se je začelo preseljevanje meščanov iz me- sta že ob zori. Ljubljanski redni nedelj- ski izletniki si praznovanja velike noči

sploh ne morejo misliti brez izleta k Sv. Katarini ali na Smarno goro. Vendar za- dnja leta, odkar imamo tramvaj do St. Vi- da, Smarna gora med pristnimi izletniki ni več tako v čast, ker je prehuda »konku- renca«, ne le na vseh poteh, temveč tudi v gostilnah, ki »gravitirajo« k Smarni gori.

Toda nič boljše ni tudi pri Katarini, ali kakor Ljubljanci pravijo »na« Katarini. Tja je sicer nekoliko delj in nekateri iz- letniki »omagajo« že v Podutiku ali Med- vodah, vendar bi kazalo o veliki noči od- preti na tej »izletni točki« vsaj tucat hote- lov. Takšnega obiska nima niti Bled v naj- živahnejši sezoni. Kljub temu ne ostane nihče lačen, saj se izletniki znoje pod tež- kimi bremenj, založeni tako, kakor da so se spustili na potovanje okrog sveta. Vče- raj pač menda ni nihče pri nas umrl od la- kote. Mnogo jih je šlo že v nedeljo, zla- sti pa včeraj, tudi na Dolenjsko. Na Pol- ževem se je kar trilo izletnikov.

Meščani so pa včeraj pospeševali tujski promet z vsemi silami tudi v samem me- stu. Kakor da se je ljubljansko prebival- stvo čez noč pomnožilo za dve Ljubljani, je bilo med prazniki povsod dovolj Ljub- ljancov. Povsod so slovesno odpirali no- vo tujsko sezono. Začetek je bil res lep, posebno v ljubljanski okolici. Sicer ni vla- dalo mrtvilo tudi v mestu, toda bifeje, kjer je ob nedeljah najživahnejši promet, so med prazniki obiskovali podelžani in dru- gi praznični gosti. Ljubljanci se ob tak- nih prilikah ne počutijo dobro doma. Zna- no je pač, kako veliki prijatelji narave so in zavedajo se, da je narava tako lepa ka- kor nikjer samo okrog Čada na Viču in sploh tam na robu mesta. Seveda, prijate- lji narave so različni. Nekateri so pred- vem prijatelji flore ter prinašajo v me- sto toliko cvetja in trave, kakor da imajo doma krave.

Bodi kakorkoli, narava vendar vpliva zdravilno na naše izletnike, čeprav jih je danes toliko bolnih in čeprav pojo tako glasno hvalnice stvarstvu, da so hripavi od nedelje do nedelje. Prazniki so jih po- mirili ter okrepili, da bodo zopet dovolj močni za čitanje razburjivih časopisnih vesti. Bili so v resnici krasni prazniki in nezadovoljni smo samo, da so že minili.

Nova velika izvirna opereta

»Vse za šalo« je naša izvrstno uprizoritev in prav prijazen sprejem

Ljubljana, 11. aprila »Vse za šalo«, opereta mariborskega vojaškega in gledališkega kapelnika Jos. Jiranek in mariborskega igralca, humori- stičnega črtičarja in mladinskega pesnika Danila Gorinskega, je doživela v Mariboru krstno premiero v zadnjem božiču in v Ljubljani prvo uprizoritev na velikonočno nedeljo. M. Br. konstatira to dejstvo v Gle- dal. listu z željo, da bi »praznični operet- ni otrok imel srečo, kakor jo imajo baje nedeljski otroci v življenju« in da bi »Vse za šalo« tudi na ljubljanskih deskah do- seglo vsaj 15 ponovitev, kakor jih je na mariborskih.

Gledališka naša uprava je storila vse, da se ta želja izpolni: opremila je izvirno operetno novost z zares lepimi in efektni- mi dekoracijami po načrtih scenografa inž. Franca, okrepila vse osebje in zbor ter se posebej bal, z bogato različno, pravilno elegantno ali stilsko garderobo, pritegnila več dobrih dramskih igralcev za važne vloge, poverila operni pevki gla- sovno in pevsko priznane kvalitete glavno partijo in zaupala samemu avtorju besed- ila režijo. Za zunanji in notranji uspeh nove domače operete je torej gledališka uprava storila vse mogoče.

Da, storila je še več: »zaradi svoje vedno aktualne vsebine« je priobčila v Gledal. listu prevod članka »Naša glasbena kriti- ka« iz peresa hrvaškega skladatelja in kritika Safranka Kaviča. Tu se baš za pre- miero Gorinskega-Jiranekove operete zabije- nam, glasbenim kritikom, da nam za oce- njanje izvirnih glasbenih del ne sme »za- doščati samo znanje, strokovna izobrazba in izkustvo«, temveč da morajo imeti »glavno besedo značaj, vest in srce«.

Zahteva se torej »upravičenih obzirov, podčrtava, da so glasbeni kritiki tisti, ki so krivi, da ni nihče prerok v svoji domo- vini in da so se celo največji geniji morali boriti proti nerazumi in čestito tudi hudob- ni domači kritiki. Kako šele se morajo boriti naši skladatelji, če niso geniji! Zakaj pravilo, da mora kritik zainteresirati ob- činstvo na ta način, da brezobzirno udriha na levo in desno, je zelo žalostna zapuši- na še iz časov okrog začetka tega sto- letja, ko so vsomogočni (dramski) kritiki načeloma samo udrihali.« Tako so nas po- učili.

Ker nisem tako nerazumen in hudoben, da bi namenja tega lepega članka ne raz- umel, rad prispevam k želji g. M. Br., da bi šla opereta »Vse za šalo« vsaj petnajst- krat tudi preko ljubljanskega odra, saj upoštevam, da je naše gledališče vložilo mnogo časa, truda in stroškov za uprizo- ritev. Tako naj torej po navodilu Safran- ka Kaviča, »vedno znova poudarim vse, kar je pozitivno, vredno, iskreno in resno umetniško«, vse negativno pa le mimo- grede in čisto naravno omenim, da poka- žem svoje srce.

Torej: Gorinske je napisal zelo zaplete- no burkasto storijsko, ki se odlikuje po zna- nosti in zdravju; saj je njegov tekst brez običajne pikantije, brez neslane senti- mentalnosti in ima res kolikor toliko do- mačega značaja in pristne slovenske se- gavosti. Dejanja je obilo, vzrojev na pre- tek, igralski zahvalnih vlog nič koliko, ta- ko da imajo skoraj vsi sodelujoči priloiko, da se izkažejo. Libretist piše gladko in bujno, tako da je vsega ne samo dovolj, temveč kar za tretjino preveč. Za tistega, ki vstopnine ne plača, za plačujoče gledal- ce pa se poset zelo izplača, saj traja pred- stava preko pol 24.

Ustvaril je torej veliko in dolgo delo, ki je opereta in revija obenem. Stvar je zelo vesela, zato pestra, mestoma prav zabav- na in je zbuja la dosti zadovoljnega smeja. Drugi in tretji finale sta celo tako raz- košno baročna, da brez škode malo zadrem-

ljesh, ker ko se spet zdramiš, ti ostane še zmerom dovolj operetne uživatice.

Tudi skladatelj Josip Jiranek, Prazan, in Mariborčan, je ustvaril veliko delo. Kot kapelnik pozna do dobra operetno literatu- ro, zlasti Lehara in Abrahama, pa je ime- nitno dokazal, da se je s pridom marsičesa naučil. Izvrstno se je prilagodil vzorcu današnjih in peštanskih operet, zna pisati v modnih jazznih ritmih in siplje šlagerje iz rokava. Tudi folklorne ume biti, če ho- če, in je glasbeno ilustrirano potovanje po svetu duhovito, čeprav odvisen vložek, ki vžiga. Enkrat se pojavi tudi naša ljudska popevka prav prijetno; morda se pojavi še večkrat, a le jaz tega pri prvem posluša- nju nisem opazil. Skratka, glasbeni ope- retni značaj je zgledno mednarodno, mu- zika v splošnem tako prijetno znana in kar domača, da imamo lahko nado, da bo dobrodošla vsakemu odru.

Kot kapelnik skladatelj ima Jiranek po- sebno ambicijo, da čim bolj izkoristi in- strumente in grla in jim daje čim težje in učinkovitejše naloge. Žal, da je imela na- ša uprizoritev le eno operno pevko, a še nji ni bila vztrajna telovadba po najbolj napornih višjih igrarja. Naša Ribčeva pa zasluži tem bolj priznanje za svojo zelo uspešno kreacijo partije, ki bi ji ne bila kos nobena tovarišica. Ampak povem pa le, da sem se bal za njene glaslike, ki so mo- rale tolikokrat, k sreči zmagovalno, stre- ljati tone okoli visokega C. Če bi bili še glavni junak, trgovčič Reven, častni kon- zul Sveder, vdova Čebela, pa James in Ali- ce obdarjeni z večjim glasovnim fonda- om ali z boljšo pevsko tehniko, bi bil kajpak z avtorjem tudi podpisane se zadovoljnjej- ši.

Kakor Gorinske besede in prizore, tako tudi Jiranek kar razspava glasbo in je obilno zaposlil ne le soliste in zbor, tem- več tudi balet, ki nastopa neprestano po čudovito naglih preoblačenjih in pleše po revialnem običaju, ko se ga najmanj na- dejaš. Orkester se uveljavlja vseskozi in dirigent Zebre je zopet dokazal, da je mo- čan temperament.

Jos. Daneš je razvijal z Revnom vso svo- jo dobrodušno in hudomušno komiko, odli- čno igral milijonarja, še resničnejše pa mo- žička pod zakonsko copato. Impozantna slovenska Ksantipa je bila Rakarjeva. Pevski izvrstna in probojna ljubica, ki si z nesebično ljubeznijo osvoji milijonarja Jamsa, je Iv. Ribčeva, igralski simpati- čen in sproten James je B. Sanceli, ki se čutno posveča pevskemu študiju z resnobo; zelo ljubka in naravno živahna Alice je bila vedno popularnejša naša Barbičeva, zabaven in elastičen kmer zmerom Ga- šper pl. Muha Peček, zgledno eleganten in vsem našim operetnikom vzorec čast- ni konzul, tat in zločinec Sveder L. Drenovec, zares prav dobra, komična in sodobno osvajačica trikratna vdova Čebela Polčeva. Dvoje posređenih, dosledno izva- janih tipov sta podala M. Simonič (Un- glück) in Jos. Rus (Gomilica), pa izvrstni profesor V. Bratina, hotelir Otorepec Pla- necki in natakar Šladoljev, ki obeta po- stati prav uporabna sila. Tu pa je še dol- ga vrsta epizodistov: nihče ni ničesar po- kvaril, nekateri so celo dobro odrezali.

Tako so nam Zebre, Franz, Golovin in Gorinske ustvarili v cellem prav dobro pred- stavo. Bilo je dosti aplavza in cvetja, in mi, ki imamo srce, vest in značaj, brez šale prav iskreno želimo, da bi šla vpre- ta vsaj 30krat v polni hiši.

OTROCI MED SEBOJ

— Mhec, ali je mene res prisnela stor- kija?

— Že mogoče. To je pri vsakem dočku drugače. Jaz sem baje padel papanu iz očrta.

Tragična smrt mladega nacionalista

Ljubljana, 11. aprila

V vrste naše nacionalne mladine je po- segla neizprosna smrt. Na veliki ponedel- ljek je umrl v splošni bolnici v Ljubljani, po nesrečnem naključju zadet od krogle iz samokresa, agilni predsednik ereke OJNS za ljubljansko okolico g. Andrej Jakopič.

Jakopič je odšel na veliko soboto na ob- isk k svoji zaročenki Jožici R. na Ježico. Popoldne sta odšla na sprehod proti Kle- čam, kjer sta sedla na rob travnika in kramljala o tem in onem. Okrog 16. pa je Andrej potegnil iz žepa mal samokres, s katerim je nekajkrat ustrelil v zrak, da je pokazal Jožici, kako se strelja. Kasneje pa, ko je nameraval samokres spet vtakniti v žep, se mu je po naključju ponovno sprožil in ga je krogla pogodila v desno stran prst. Andrej je omahnil in je Jožica vsa pre- strašena nemudoma odhitela klicati ljudi, naka je nekdo skočil do poslopja mestne- ga vodovoda, odkoder so telefonirali reša- valcem v Ljubljano. Na kraj nesreče je ta- koj prispel reševalni avto, ki je Andreja naložil in ga odpeljal na kirurški oddel- ek v bolnico. Poškodba se je zdelo prvot- no lahka, po operaciji, ki so jo zdravniki izvršili že zvečer, pa so nastopile kompli- kacije in je nesrečni Andrej včeraj ob pe- tih umrl.

Danes leži na mrtvaškem odru kot na- pričakovano pokosen cvet, ki mu je usa- da prisodila le kratko življenje. Pokojni Andrej je bil v domačem kraju na Ježici vedno borben nacionalni delavec in je ta- koj, ko je bila ustanovljena OJNS, med prvimi stopil vanjo. Njegovi tovariši so mu izkazali zaupanje in so ga izvolili za svo- jega prvega predsednika. S svojim neumor- nim delom je storil mnogo za krepak raz- voj tudi drugih nacionalnih društev. Kot značilen pobornik napredne nacionalne ide- je se je udeleževal tudi v Streliki druž- ni in je bil del časa njen predsednik, bil je član in odbornik pevskega društva »Zo- ras«, odbornik NO, član Sokola itd. Izučen v torbarski stroki se je pred več leti oas- mošvil in imel svojo delavnico na Ga- lusovem nabrežju v Ljubljani. Svojem sta- šem je bil vedno dober sin in podpornik v težkih časih.

Vse, ki so poznali Andreja, je njegova ne- nadna smrt globoko presunila. Pogreb ne- srečnega Andreja, ki je odšel v večnost star šele 30 let, bo jutri ob 17. iz domače hiše v Mali vasi 54 pri Ježici na domače pokopališče sv. Jurija.

Uspeh voznih olajšav

Ljubljana, 11. aprila

Med temi prazniki je bil tako velik po- tiški promet na železnici kakor najbrž do- slej še ne. Točne številke se niso znane, saj seštevanje potnikov na kolodvorih ni mogoče sproti ter zračunavo, koliko jih je bilo, pozneje po prodanih vozovnicah in pobranih listih na peronu.

Ob tej priliki so bile prvič pri nas uve- denne vozne olajšave med prazniki za več dni. V drugih državah je to v navadi že delj časa v splošno zadovoljstvo potnikov, pa tudi železniške uprave. Pri nas je vpra- šanje voznih olajšav med prazniki v zvezi z zmogljivostjo prometa zlasti na glavnem kolodvoru. Doselej je bil vselej ob koncu tedna na glavnem kolodvoru takšen naval, da so ga zelo težko zmagovali. Pomisliti je treba, kako silno zastare je naš kolo- dvor, da celo vsak laik lahko spozna, ka- ko težko se zvrste vlaki na nekaj tih, ki jih še preplavlja množica potnikov. Vedeti moramo, da ima Ljubljana živahnejši že- lezniški promet kakor Beograd, ki ima ven- dar približno petkrat več prebivalcev. Vpra- šanje prodaje vozovnic je še najlažje, ko bi ne bilo mnogo drugih težkoč. Izreden potniški promet na našem kolodvoru pa zmaga železniško osebje, ki ga je mno- go premo. Da se ne dogajajo nesreče in da vlaki nimajo velikih zamud, je pač za- sluga naših železničarjev, ki so požitvova- ni v pravem pomenu besede.

Uvedba voznih olajšav za več dni ob praznikih se je izkazala tudi pri nas po- srečena. Nekateri so se bali, da bo še več- ji naval ter še bolj oteženo delo na ko- lodvorih, na našem kolodvoru so pa imeli kljub res ogromnemu prometu precej olaj- šano delo. Sicer je bil največji naval ob sobotah, ob tej priliki so se pa potniki raz- delili na več dni, tako pri odhodu kakor prihodu. Zato so delo na kolodvoru orga- nizirali mnogo lažje in nikjer se ni pokazal zastoj. Odprtih je bilo po 5—6 blaginj, ki so brez zastaja zmagovalno naval potnikov. Najbolj so se bali velikega navela včeraj, ko so se meščani vžalili domov, a tudi v tem primeru se je izkazalo, kako posreče- na je uvedba voznih olajšav za več dni, da potniki ne odhajajo in ne prihajajo vsi hkrati. Seveda je bil kljub temu včeraj, zlasti zvečer, še vedno najživahnejši pro- met, kar opredeljuje že iz tega, da se je s posameznimi vlaki odpeljalo nad 1000 potnikov. Tako se je n. pr. odpeljalo s vlakom proti Stajerski 1200, proti Zagrebu pa 1300 potnikov.

Večkrat kažejo izkušnje med temi pra- zniki, da bi kazalo uvesti vozne olajšave ob nedeljah in posnkih za več dni tudi vsaj pri. To je v interesu potnikov kakor železniške uprave.

NOMADI

Profesor: »Nomadi so tisti ljudje, ki po- gosto menjajo svoja bivališča. Zda mi pa povej, Franček, kak primar«

Franček: »Sobarice, kuharice, krošnjar- ji in — narodni poslanci pred volitvami.«

Nesreče in pretepi med prazniki Tragična smrt preglednika vagonov — Več manjših nesreč in dva pretepa

Ljubljana, 11. aprila

Prazniki so prinesli veliko veselja in užitkov, niso pa minili brez nezgod in ne- sreč. Na veliko nedeljo se je pripetila na glavnem kolodvoru smrtna nesreča, kate- re žrtev je postal 35letni preglednik vago- nov France Verčič, stanujoč v Veliki čol- odhodom mariborskega vlaka pazil na od- narski ulici. Verčič je ob 13.30, tik pred hod osebnega vlaka, ki odhaja ob tem ča- su z glavnega kolodvora proti Zidanemu mostu. Ko pa je hotel prekorati progo, mu je tik pred strojem mariborskega vla- ka spodrsnilo, da se je zataknil z levo no- go med tračnice. V naslednjem trenutku ga je že butnila lokomotiva in mu odbila skoraj pol glave. Verčič je bil v trenutku mrtve. Truplo ubogega ponesrečenca, ki je bil pred skorajšnjo upokojitvijo, so vrepeljali po komisijskem ogledu v ma- tvašnico splošne bolnice.

Včeraj so prepeljali v bolnico 9letno po- sestnikovo hčer Marijo Tauer iz Muzija v kočevskem okraju. Njen stari oče je vzel na veliko nedeljo iz omare star samokres in ga jel čistiti pri mizi, kjer je sedela tu- di Marija. 80letnemu možičku pa se je samokres v roki nenadoma sprožil in je krogla zadela Marijo v ramo leve roke. Zdrabila ji je kost. Včeraj popoldne so bili ljubljanski reševalci klicani pod Smarno goro, kjer so naložili na avto po- nesrečeno kapetanovo soprogo Milo Su- goricevo. Sugoriceva je v družbi napravi- la izlet na Smarno goro, pa je zašla na stransko stezo in pod skalami omahnila. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno ključnico in se poškodovala tudi po

životu. 11letni posestnikov sin Adolf Sid- ler iz Smarja na Dolenjskem je padel s kolese in si zlomil levo ključnico. Enako nesrečo je doživela železničarjeva hčerka Zofija Cebolin iz Ljubljane. Pri padcu s kolese se je težje poškodovala na glavi.

Ko se je posestnica Alojzija Hvala na veliko soboto vračala s svojo prijateljico od procesije pri Sv. Krištofu po Pokopa- liški ulici domov v Nove Jarše, je privo- zil za njo na motornem kolesu zasebni uradnik Jože Mihelič. Vozil je pravilno po desni strani in se hotel obema umakniti na levo stran. Ko pa je dal svarilni znak s hupo, je Hvala stopila na levo stran ce- ste, tako da jo je podrl. Hvala si je zlo- mila desno nogo. Ponjo so prišli reševalci, ki so jo odpeljali v bolnico.

V bolnico so včeraj prepeljali tudi ne- kaj žrtev surovih preteпов. V Smarju pri Grupsljem so včeraj ves dan popivali 28letni mizar France M. ter progovni de- lavci Avgust T., Anton S. in Alojz S. Ne- kaj časa so bili veseli, kasneje pa so jeli postajati razdražljivi in sitni. Kmalu so se sprili, nakar so potegnili nože. Navallli so drug na drugega in se oklali z noži po životu, po rokah in celo po nogah. Vse štiri žrtve preteпов, ki so bili vsi krva- vi, so zvečer z rešilnim avtom prepeljali na kirurški oddelček.

V Smartnem pod Smarno goro pa sta se včeraj strela delavec Jonec Končija iz Mengša ter zidarski pomočnik Ivan Nah- tgal iz Vodic. Obdelala sta se pijana od žganja z nožem in oba dobila več vrez- nin po životu in po nogah.

Nova proga na Mestnem in Starem trgu

Dela bodo trajala dva meseca, promet bo ustavljen

Ljubljana, 11. aprila

Dva meseca bo ustavljen vse vozni pro- met na Starem in Mestnem trgu ter na str- nem delu Florjanske ulice od 17. aprila. Ko prično s pospešenim obnavljanjem tramvajске proge od magistrata do že ob- novljene proge v Florjanski ulici. Zaradi določitve smotnega zaporedja raznovrst- nih del in zaradi točnega postopka pri na- vedenih dolih je imenovan za vrhovnega vodjo ali režiserja vseh teh del poseben mestni inženjer. To pa zato, da bodo vsa dela čim prej dogotovljena in bo čim manj časa oviran promet od sv. Florjana do ma- gistrata.

Če ne bo nagajalo vreme, bodo dela pre- vidoma trajala 2 meseca. Vse ta čas bo po Mestnem in Starem trgu ter strnem delu sv. Florjana ulice kakršenkoli vozni pro- met popolnoma nemogoč, saj bo celo za pešce hudo oteženo. Vse vozni promet del popolnoma zaprt in zato opozarja me- stni magistrat stanovalce ob tej progi, naj po navedenih cestah bo torej do zaključka

si pravčasno priskrbi vse potrebščine. ki jih je treba pripeljati. Predvsem pa to ve- lja za prebivalstvo v hišah pod Gradom, ki nimajo izhoda na zadnji strani na cesto, kakor hiše proti Ljubljanci. Prebivalstvo naj računa, da se dela prične že 17. t. m., torej že v ponedeljek po beli nedelji, da ne bo pozneje pritožb in prevelikih zadrž. Pri vsem tem naj se pa, kakor nam pišejo z magistrata prebivalstvo zaveda, da je prepotrebno obnovevanje tramvaja in cest predvsem njemu v korist, kakor tudi vse- mu mestu. Kakor že rečeno je vsestranski poskrljenost, da bodo dela napredovala v najhitrejšem tempu.

Tlakovanje Wolfve ulice je bilo name- ravano takoj po Veliki noči, toda minulo zimo je bilo tako malo padavin, da so zem- lja še ni dosti usodila. Počakati bomo mo- rali torej pomladnega deževja, ki bo zem- ljo premočilo, da se zanesljivo usede, na- to pa prično Wolfvo ulico tlakovati z drobnimi kockami, ki bodo zalite z asfal- tom. Višina ceste bo segla do sedanjih ro- bnikov.

Beračenje še ni odpravljeno

Ljubljana, 11. aprila

V Ljubljani se že dolgo ukvarjamo z vprašanjem, kako odpraviti beračenje. Ne- davno je bila na magistratu sklicana anketa, kako na najbolj primeren način omiliti revščino, beračenje pa sploh zatre- ti. Uspeh ankete in dobre volje prizadetih činiteljev je v mestu novoustanovljena kuhinja v stari cukrarni, kjer se lahko nastijo reveži, beračenje po mestu pa gre vsota pot: na vsakem vogalu naletiš na prosjaka, ki snema pred teboj klobuk, mlo zavija oči in te naprosi za dinarček ali pol. V vsako hišo prihajajo mladi in stari prosjaki, ki moledujejo za hrano in še raje za denar, kažejo raztrgane hlače, suknjice ali srajce in mlo prosijo za oble- ko. Skoraj sleherni gostilno obišče tudi že pozno na večer ta ali oni dobrovoljček, ki je čez dan počival nekje zunaj ali se družil s sebi enakimi v tej ali oni skriti luknji in odšel na lov za »nežkam« in kozarčki po gostilnah ob uri, ko so ljud- je že dobre volje in ko se čuti tudi sam bolj podjetnega. Na ulicah ustavljajo tudi zanamerni otroci, ki proseče iztegujejo roke in hite zatrjevati, da je oče v bolnici, mati pa čaka doma s kopico še manjših kaj ji bodo prinesli domov, da se nasiti sama in potolaži lačne želodčke drugih otrok.

Na hodniku Miklošičeve ceste še vedno postava mlada ženska, ki kateri se stika- ta dva ali trije majhni otročki, dočim drži najmanjšega v naročju in molče prosi mlo darov. Čemu besede, ko pa ta kup revščine sam dovolj kriči po usmiljenju. Že večkrat smo apelirali na merodajne oblasti, naj za take resnične reveže po- skrbijo. Ne gre pa, da bi se posamezni ali cele družine obrtoma pečale z beračenjem, ko je v mestu vendar dovolj ustanov, ki se brigajo za reveže in ko se nasprotno tudi ob vseh gostilnih prilikah pobira za- nje, pa vsi ti darovi nič ne zaležejo. Berači se sproti natepajo v mesto tudi z dežele, kajti sleherni prosjak ima več izgledov, da si bo nabral drobiža v mestu kakor pa na deželi. Tu bi morala odločneje na- stopati varnostna oblast, pa ne samo en- krat ali dvakrat, marveč trajno. Ljubljan- čane, ki prav gotovo zadoosti prispevajo za vse mogoče socialne akcije, je treba slednje zaščiti pred nadležnim berače- njem!

Sleparju je nasledla

Ljubljana, 11. aprila

V Dol. Leskovec v brežinskem okraju je prišel pred prazniki mlad, postaven in čed- no oblečen možki, ki je vprašal po posest- niku J. in zavil v njegovo hišo. Tam se je predstavil za posestnika in gostilničarja Franca Kranjca z Brega pri Laškem in po- vedal, da ga pošilja njegova sestra, ki živi v Zagrebu, v zadevi poroke z njegovo 20- letno hčerko A. Binco. Zenina, ki je znal gladko in zapeljivo govoriti, so v hiši se- veda pogostili kakor so spodobi. Imenitu- so se zabavali vse večer in podjetni ženin je vedel povedati mnogo zanimivega, zlasti pa je znal očarati nevesto. Pravil je o le- pi hiši, ki jo ima, o dobrih kupcih in o dobro izloži gostini, kjer bo v bodoče go- spodinila Albinca. Stari in dekle so ga poslušali s največjo pozornostjo, kasneje pa so jo pustili same, da se pomeniša o tem in onem. Zenin je prenočil pri Albi-

činih starših, naslednji dan pa sta mlada dva spet imela priliko ostati sama. Teda- j je postal ženin še ljubeznejši, naenkrat pa se je spomnil, da potrebuje 2000 dn za nakup lesa v bližnjih hribi. Izgovarjal se je, da je precej denarja že porabil na drugih kupcihkih potih in je zato zaprosil Albinco, naj mu posodi denar, ki pa ji ga bo takoj, ko se vrne domov, poslal z obratno pošto. Albinca je ženinu seveda vse verjela in se samo čudila njegovi pod- jetnosti. Takoj mu je izročila 2000 dn, po- poldne pa se je ljubeznivi ženin že poslo- vil in odšel po kupcih v hribe.

Za ženinom poslej ni bilo duha ne slu- ha nazvle obljubi, da se bo najbrž že za praznike spet vrnil. Albinco je jelo skr- beti, kako bo z denarjem in se je odpe- ljala v Laško. Zgledalo se je tudi na Bregu, kjer pa o gostilničarju Kranjcu niso ni- česar vedeli. Albinca je spoznala, da je nasleda prevečanemu sleparju, zato se je zatekla k oročnikom, ki ga sedaj zasledu- jejo. Po navedbah osleparjenega dekleta je »ženin« kakih 35 let star, visoke krepke postave in čedno oblečen. Pred odhodom je izročil Albinco tudi sliko nekega dekle- ta, o kateri je dejal, da je bila njegova biv- ša dolgoletna ljubezen, da pa je dekle ne- davno umrlo za jetiko. Slepar je govoril prečko narečje in je verjetno, da je po poklicu rudar.

Š A H

Šahovski turnir v Zagrebu

V 5. kolu nacionalnega mojstrskega tur- nirja v Zagrebu so bili doseženi nasled- ni izidi: dr. Vidmar : Pirc remis, Vuko- vič : Schreiber remis, Kostić : Tomović remis, Petek je premagal Rožica, Bröder Furlanija, Preinfalk Lešnika, Kalabar je podlegel Aviroviču, Vidmar ml. pa Filip- čiču. V nadaljevanju prekinjenih partij je Pirc porazil Preinfalka, remis pa sta bili partiji Rožić : Furlani in Bröder : Kala- bar.

V 6. kolu je Avirovič premagal Tomo- viča, Bröder Petka in Lešnik dr. Vidmar- ja. Remis so bile partije Vidmar ml. : Ko- stić, Rožić : Filipčič, Schreiber : Furlani in Pirc : Vuković. Kalabar je prekinil s Preinfalkom.

7. kolo: Preinfalk je premagal Avirovi- ča, dr. Vidmar Kalabarija, Kostić Rožica, Tomović pa je podlegel Vidmarju ml. Re- mizirali so Vuković z Lešnikom, Furlani s Pircem, Petek s Schreiberjem in Filipčič z Bröderjem.

8. kolo: Rožić je podlegel Tomoviču, Bröder Kostiću in Preinfalk dr. Vidmarju. Partiji Schreiber : Filipčič in Lešnik — Furlani sta bili remis. Partiji Avirovič — Vidmar ml. in Pirc : Petek sta bili pre- kinjeni v remis poziciji, Kalabar pa bo bržkone podlegel Vukoviću.

V 9. kolu je Vidmar ml. že po 14 po- tezah premagal Rožica. Lešnik je pre- magal Petka, Kostić Schreiberja, dr. Vid- mar Aviroviča in Preinf

DNEVNE VESTI

— **Rekordno število gostov v Splitu.** Za letošnje velikonočne praznike je bil po številu gostov v Splitu naravnost rekord. Za pred prazniki je bilo mesto polno domaćih in inozemskih gostov, skoraj vse sobe v splitskih hotelih so bile oddane. Na velikonočno nedeljo je prispelo s parniki in ladijami nad 1000 gostov, tako da so morali mnogi oditi v bližnje kraje, ker v mestu niso mogli dobiti sob. Pred velikonočnimi prazniki je bil v Splitu otvoren nov moderni hotel na Bačvicah, ki ima nad 40 sob in tudi te so bile oddane. Največ gostov je bilo iz Nemčije. V Omišu sta na počitnicah princ in princesa von Hessen.

— **Kolklo je dala Slovenija prostovoljno za letišče.** »Delo proti tuberkulozi«, glasilo Protituberkulozne zveze, objavlja v svoji 2. številki, ki je pravkar izšla, obracun o uspehu nabiranja za letišče v lanskem protituberkuloznem tednu. Geslo je bilo, naj bi Slovenija darovala toliko, da bi na prebivalca odpadel dinar za boj proti tuberkulozi to se pravi, da bi vsi prispevki so pa znašali le 256.897 din, tako da na prebivalca odpade le 20 par, kar je petkrat manj kakor so želeli. Najbolj se je izkazal kranjski kot, saj tam odpade na prebivalca 70 par prispevkov. Na drugem mestu je Maribor s 56 parami, sledi Celje. 52 par, Ljubljana 40 par itd.

— **Česko-jihoslovenska revue.** Po daljšem presledku je izšla ta revija, glasilo českoslovaških in jugoslov. lig; prej se je imenovala Československo-jihoslovenska revue in zdaj je izšla prvič pod novim naslovom, kar je tudi znak časa. Vendar se ne poroča o velikih spremembah v marcu. Uredništvo je številko zaključilo ob koncu februarja. Številka je posvečena v glavnem Jugoslaviji in objavlja številne kulturne in gospodarske vesti iz življenja naše države. Na prvem mestu je članek Milana Dragutinovića o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo. Zanimiv je gospodarski članek Ladislava Zitnega o naših trgovskih pristaniščih. Helena Kmenkova je napisala lep članek o naši Planici. Objavljeni sta tudi dve župančičevi posmi. Med kulturnimi vestmi revija posveča veliko pozornost zlasti slovenskemu kulturnemu življenju, kar je predvsem zaslug dr. Berkopca. Revija dela stalno propagando za naš Jadrin in v tej številki informira česko javnost o naši Jadranski straži, razen več krajših topografskih opisov in pomembnega članka o pomenu ribištva na Jadranu. Upamo, da bo revija izhajala tudi še v bodoče, kljub velikim spremembam, saj naloge so ostale, najsi se je še toliko spremenilo.

Enkrat za poskus, potem pa za vselej kupujte kavo in špecerijo pri

MOTOHU

LJUBLJANA

— **Izlet planincev v bolgarske planine** priredi Slovensko planinsko društvo v času od 17. do 31. avgusta t. l. Pogoji za udeležbo so, da je udeleženec član SPD in da ima svoj polni list. Vizum prekripi SPD. Celokupni stroški so proračunani na največ 1.700 din skupno z voznino in prehrano, ki si jo vsak udeleženec sam izbere in plača. Planinci naj računajo za navedenim izletom, da si pravočasno preskrbijo dopust in zberajo potrebno gotovino za potovanje. Odhod planincev bo v četrtek dne 17. avgusta z brzovlakom ob 20. uri zvečer. Iz Sofije nadaljuje pot v soboto dne 19. avgusta do kočice Musala, prihodnji dan do kočice na Maljovici, naslednji dan sestop v Rilski sinastan, v torek dne 22. 8. vzpon na Pirin do kočice Banderice, v četrtek sestop v Bansko ter nadaljevanje poti do Varne ob Crnem morju, kamor prispeljo izletniki v soboto dne 26. avgusta. Ena skupina nadaljuje pot s parnikom v Carigrad, kar podaljša tudi za štiri dni in poveča stroške za ca 500 din, druga skupina pa se vrne v ponedeljek dne 28. 8. iz Varne preko Sofije nazaj domov, kamor prispe v četrtek dne 31. 8. zvečer. Vse podrobne informacije dobite v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-1, ki sprejema prijave vsaj do 15. junija 1939, primernejše pa je, da se udeleženci prej prijavijo.

— **Občni zbor Osrednjega društva SPD v Ljubljani** bo v petek 28. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani na Miklošičevi cesti s sledečim dnevnim redom: Poročilo predsednika, poročilo tajnika, poročilo gospodarja obračun za leto 1938, poročilo računskih preglednikov, proračun za leto 1939, izprememba § 41 društvenih pravil, volitve delegatov in skupščino, samostojni predlogi, ki morajo biti odboru pisмено predloženi najkasneje do 20. aprila t. l. in slučajnosti.

— **Zagrebska občina ima 1301 uslužbenca.** Postavka osebnih izdatkov v zagrebskem občinskem proračunu je ostala v primeri z lanskim letom skoraj neizpremenjena. Zagrebska občina ima 1301 uslužbenca in njihovo število se je povečalo od lani za 22, plače znašajo 42.323.619 din. V primeri z lanskim letom so se povečale za 2.623.066 din.

— **Idrijske ljudske pesmi** za moški in mešani zbor po številu 24, ki jih je skrbno zbral in priredil pokojni Zorko Prelovec, se naračajo pri pokojnikovi vdovi g. Nini Prelovec v Ljubljani, Dalmatinova ulica 13. Izvod stane 20 din, po pošti 20.50 din. Vsakemu izvodu bo priložena položnica Poštna hranilnice.

— **Ameriški kriminalist v Zagrebu.** V Zagreb je prispel ravnatelj policije v ameriškem mestu Louisville Paul Harris. V Zagrebu ostane več dni, da se seznani z metodami in načinom zasledovanja tihotapcev mamil pri nas. V isto svrhu poseti še druga večja evropska mesta.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo stanovitno, večinoma jasno vreme. Včeraj je deževalo v Beogradu, Sarajevu, Visu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala na Rabu 23, v Dubrovniku 22, v Splitu 21, v Beogradu in Kumboru 20, v Ljubljani 19, v Mariboru 18,2, v Zagrebu 18, na Visu 15, v Sarajevu 13. Dava je kazal barometer v Ljubljani 766,8, temperatura je znašala 5,2.

— **Samomor beograjskega dijaka.** V nedeljo si je končal v Beogradu življenje absolvent Srednje tehnične šole Ljubomir Jovanović, star 20 let. Na topičerskem kolodvoru je skočil pod brzovlak in obeljal ves razmesarjen na železniškem tiru. Bil je seveda takoj mrtev. Kaj ga je poglajalo v smrt še ni točno znano. Stari mislijo, da je kriva slaba družba, v katero je bil zašel.

— **Tragedija Dunajčana v Zagrebu.** Včeraj zjutraj se je odigrala v Zagrebu težka tragedija. Obesil se je v Zagrebu bivajoči Dunajčan Walter Schneid, star 36 let. V Zagrebu je bil šele nekaj dni. Pri njem so našli pismo, namenjeno njegovi sestri dr. Blanki Schneid v New Yorku. Brat ji piše, da je živčno bolan in da je opazil znake živčne bolezni že ko se je učil za izpite. Bal se je, da bi se mu omračil um in ta strah ga je poglajal v smrt.

Iz Ljubljane

lj— **Prošnja mestni upravi.** Naročnik nam piše: Zelo umestna je prepoved, ki se nanaša na hojo ljudi in spuščanje psov izven potov po tivoljskih, rožniških in sišenskih gozdovih. Enaka prepoved bi bila umestna tudi za Grad. Na njem naj bi se pazilo na sleherni pustošenje, zlasti na ruvanje cvetic. Koliko je bilo tam svoje dni mičnih pomladanskih čebulnic! Zdaj pa človek že komaj in redko zagleda zvonček, morsko čebulo, rumeno pitje mleko, pasji zob in druge. Saj tudi ni čuda, ker odrasli in otroci vse, kar pomoli glavico iz zemlje, takoj sproti porujejo in uničijo. Kdor pa še ni videl, kaj je dovoljeno v Ljubljani delati po parkih, naj se gre prebrat na Tabor. Mnogi se vedo, kakšna gmajna je bila na tem trgu, preden ni zgradil Sokol I na njem svojega doma. Nato je občina uredila ves okoliš in dala napraviti na preostalem svetu čeden park. A danes? Pota in steze po doigem in počez kakor na pravičasti vaški gmajni! Prosimo, naj se zopet spravi vse v red, grečice ograde, ljudem pa strogo zabij, kaj smejo in česa ne. Na južni strani naj se zasadi okoli dreves grmičevje, kar ga manjka, ali pa še tisto populi, kar je vandalom preostalo. Četudi bodo drevesa sama stala, bo vendar lepše nego je zdaj.

lj— **Ajdovščina uradno ime cestnega križišča, a ne trga.** Članek o Ajdovščini v velikonočni številki našega lista je zbudil precej zanimanja med Ljubljancami, zato naj še omenimo, da se imenuje uradno Ajdovščina po sklepu prejšnje občinske uprave razpotje cest, ne pa trg sam na sebi. Ajdovščina bi bila trg, če bi imele tudi hiše na križišču hišne številke z imenom Ajdovščine. Toda zaradi tega preimenovanja bi nastale velike zmednje, kar bi bila pretrganja Tyrševa cesta in bi morali zaradi vmesnih števil na Ajdovščini premestiti vse številke ob cesti do Posavja. Prav tako bi morali premestiti hišne številke na Gosposvetski cesti. Zato so pred dvema in pol leta pritrdili na Ajdovščini samo velike napisne table z napisom Ajdovščina, hiše so pa obdržale svoje stare hišne številke. Ajdovščine trga torej ni, to ime ima le prometno križišče samo na sebi.

lj— **Film za častnike in vojaške uradnike.** 12. t. m. ob 18. do 19. ure se bo v kinu »Sloga« predvajal film o francoski armadi za vse rezervne častnike in vojaške uradnike tukajšnje garnizije. Z ozirom na zanimivo vsebino filma se obisk vsem rezervnim častnikom priporoča. Vstopnine ni, prinese pa je s seboj častniške legitimacije.

lj— **Angličko društvo v Ljubljani** opozarja občinstvo na današnji predstavo Hamleta, ki jo bo predvajalo Dublin Gate Theatre danes zvečer v opernem gledališču. 217-n

lj— **DKSK Edinstvo** poziva vse člane in odbornike na članski sestanek, ki bo jutri ob 20. uri v gostilni »Stara šola« na Celovski cesti. Ker je važen dnevni red in zadnji sestanek pred dirko, pozivamo vse članstvo, da se sestanka sigurno udeleže. Rokavice, nogavice, karničnik, Nebočnik!

Iz Kranja

— **Svengali v Kranju.** Danes dopoldne je Svengali prispel v Kranj in se nastanil v hotelu Evropa. Zvečer ob 20. uri bo nastopil v Narodnem domu s svojim najboljšim in najzanimivejšim programom te lepote, jasnovidnosti in budne sugestije. Tudi z medijem Mme Elis bo prikazal nekaj fenomenalnih poizkusov iz področja fakirstva. Do 18. ure se dobe vstopnice v prodaji v trgovini Hlebš na Glavnem trgu, pozneje pa v Narodnem domu pri blagajni. Da se izognete prevelikemu naveli pri blagajni, kupite vstopnice že v predprodaji. Jutri nastopi Svengali zadnjikrat v Kranju in to s povsem novim sporedom. Za to prireditev se bodo dobile vstopnice v predprodaji šele jutri. Opozorjamo Kranjčane na gostovanju najzanimivejšega mojstra okultnih ved g. Svengali. Ne zamudite te izredne prilike, posetite obe predstavi s povsem različnim programom. Svengali je imel povsod, kjer je nastopil presenetljive uspehe. Tudi v Kranju bodo njegovi poskusi presenetili vse.

— **Pripravljalni odbor** zadruge za zgraditev »Obrtnega doma« je razposlal vabila za vpisovanje deležev za drugo Obrtni dom. S tem se obrača odbor na vse obrtnike in prijatelje obrtnikov s pozivom, naj prispevajo k zgraditvi Obrt-

Samo do danes

Francisca Gaal v smeha polni komediji:

MEDENI MESEC

Ne zamudite! Oglejte si prekrasni film o velikem glasbenem geniju!

Slavni Benjamin Gigli V E R D I

poje arije iz nesmrtnih Verdijevih oper!
Ta film nudi vsakomur nepozaben užitekPredstave ob 16., 19. in 21. uri!
KINO UNION, telef. 22-21

NA SOČI 1917

TAJNOSTI KONTESE BERNINI. Sybilla Schmitz, Inge Liszt, Hannes Stelzer. — Ob 16., 19. in 21. uri!
KINO SLOGA, TEL. 27-30

nega doma, ki je v Kranju nujno potreben. Z uredništvom smo se dogovorili, da se združenja in vsa društva rokodelcev svoje prostore in bi ne bila več prisiljena iskati prostorov po zelo visokih cenah druge. Dogodilo pa se je že tudi, da so obrtniki zaradi prostorov v tujih zgradbah postali nehoti odvisni od raznih struj. Zato pripravljamo odbor opozarja vse obrtnike, naj podprejo zamisel in vizijo deleže, ki znašajo 100 din, da se dom čim prej zgradi. Vse podrobne informacije dobi vsak zainteresirani v pisarni Združenja obrtnikov v hotelu Jelen med uradnimi urami.

— **Ponovna letalska del za zgradbo kopalnice.** Družba del za gradnjo kopalnice, ki se je vršila 28. marca t. l. zaradi nezadostnega števila ponudnikov ni uspela. Ponovna družba bo sedaj 11. t. m. ob 11. v občinski pisarni. Vsi pogoji in pogramila so na razpolago v občinski pisarni.

— **Osebnost G. Segan Milan, žand.** kapetan II. razr. je prestavljen na novo službeno mesto v Plevlje, kamor bo odpotoval te dni, s prestavitvijo pa je tudi napredoval v komandirja čete. Na njegovo mesto je bil nastavljen podporočnik G. Kurjak Milan, ki je bil do sedaj v Krusevcu.

— **Prvi pogreb na novo pokopališče.** Dasi novo pokopališče ni še dokončno urejeno in bo treba po načrtih zgraditi še kapelico, križev pot itd., se je vendar že vršil prvi pogreb v soboto 1. t. m. Umrla Nadižarja Janeza iz Čirčič se pokopala na bivši njegovi njivi, ki so jo odkupili za novo pokopališče in si je Nadižar izgovoril v pogodbi dva brezplačna prostora. Z blagoslovitvijo pokopališča, ki bo verjetno v maju ali juniju, pa se bo pričelo pokopavati na novem pokopališču. Na starem pokopališču pa se bo pokopavalo le v grobnice in to le toliko časa, dokler ne bodo stranke zgradile grobnic na novem pokopališču.

Sokol

Izbirne tekme naših Sokolov

Ljubljana, 11. aprila
V Zagrebu so bile v soboto druge izbirne tekme naših najboljših sokolskih telovadcev za dvoboj proti Franciji. Pod vodstvom namestnika saveznega načelnika I. Kovača in sodnikov Antosiewicza, Vukotića, Macanovića in Štuklja je nastopilo 22 telovadcev, ki so pri prvih izbirnih tekmah dosegli vsaj 60% možnih točk. Pri zagrebskih tekmah je bilo dosegljivih točk 60. Vsi, ki so dobili 70%, imajo pravico do udeležbe na tretji izbirni tekmi. Rezultati so bili naslednji:

1. Kujundžić (Sobotica) 55 točk, 2. Pristov (Jesenice) 54,6, 3. Grlic (Celje) 54,3, 4. Primožič (Maribor) 54,2, 5. Forte (Ljubljana) 52,3, 6. Stergar (Beograd) 52,1, 7. Budja (Beograd) 51,1, 8. Gregorka (Ljubljana) 50,3, 9. Ivančević (Sombor) 49,7, 10. Bela (Beograd) in Mihočinović (Beograd)

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekliti izjave beseda Din 1.—

za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema uprava do 9. ure dopoldne.

za vsako družino NAJLEPŠA OBLAČILA

posebno moške obleke, trenkot, krasno perilo itd. si nabavite najbolje in najceneje pri

P E S T A R E, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

Sveže najfiniše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

KLIŠEJE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

DVA DOBRO OHRANJENA MOTORJA

220, 4,5 konj, sil in 200 3,3 ks, do 1200 obratov na min. kupim. Cenj. ponudbe na Robert Logar, električna centrala v Mozirju.

1943

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

KRAŠNO STANOVANJE

4 sob s pritlikinami se odda v šmarni pri Kamniku, 5 minut od postaje Duplice. Cena nizka. Primerne za upokojenca. Ponudbe pod šmarnica na upravo tega lista.

1247

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

MODERNO IN KVALITETNO POHISTVO

kuhinje, spalnice, jedilnice in drugo zajamčeno po konkurenčnih cenah. Rabljene spalnice in jedilnice, orehov les, že od Din 1.500.—. Sprejemajo se naročila po lastnih in danih načrtih. »Oprava«, Celovška c. 50.

6. T. 35

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premož

brez prahu KOKS, SUHA DRVA

I. POGACNIK

Bohorjeva 5 — Telefon 20-59

24. L.

POZOR!

Zlahtne marelice, breskve, jablane prodajam po 4 — 6 din.

Vrtnice, magnolije, lepotičje, dalije, potonke, sadike solate itd. poceni Zgornja šiška 40 pod hrabom in šentjakobu.

1248

ZAJAMČENO SVEŽA JAJCA

zaboj 720 komadov Din 440.—

franko voznina razpošilja

G. Drechsler, Tuzla.

1246

SLADKO SENO

iz sadonosnikov, prvovrstno, prešano, več vagonov naprodaj.

Lujko Vlahović, posestnik, Maribor.

1244

CREŠNJEVA SPALNICA

temna, poltirana, 11 komadov, naprodaj za 3000 din. Cvetko Kladičnik, mizar v Mokronogu.

1245

SREČKE državne loterije

prodaja

MENJALNICA REICHER & TURK

Prešernova

Misterij žene, ki se NIKDAR NE POSTARA

Nobene gube, nobene brazde v 48. letu!

Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta Videti je kakor čudež, a ima vendar svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presenetljivega odkritja profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stefana Biocela.

Biocel je dragocen naravni pomladilni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zda je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter vam redi in pomlajuje kožo, ko spite. Vskok jutro, ko se zbudite, ste videti mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

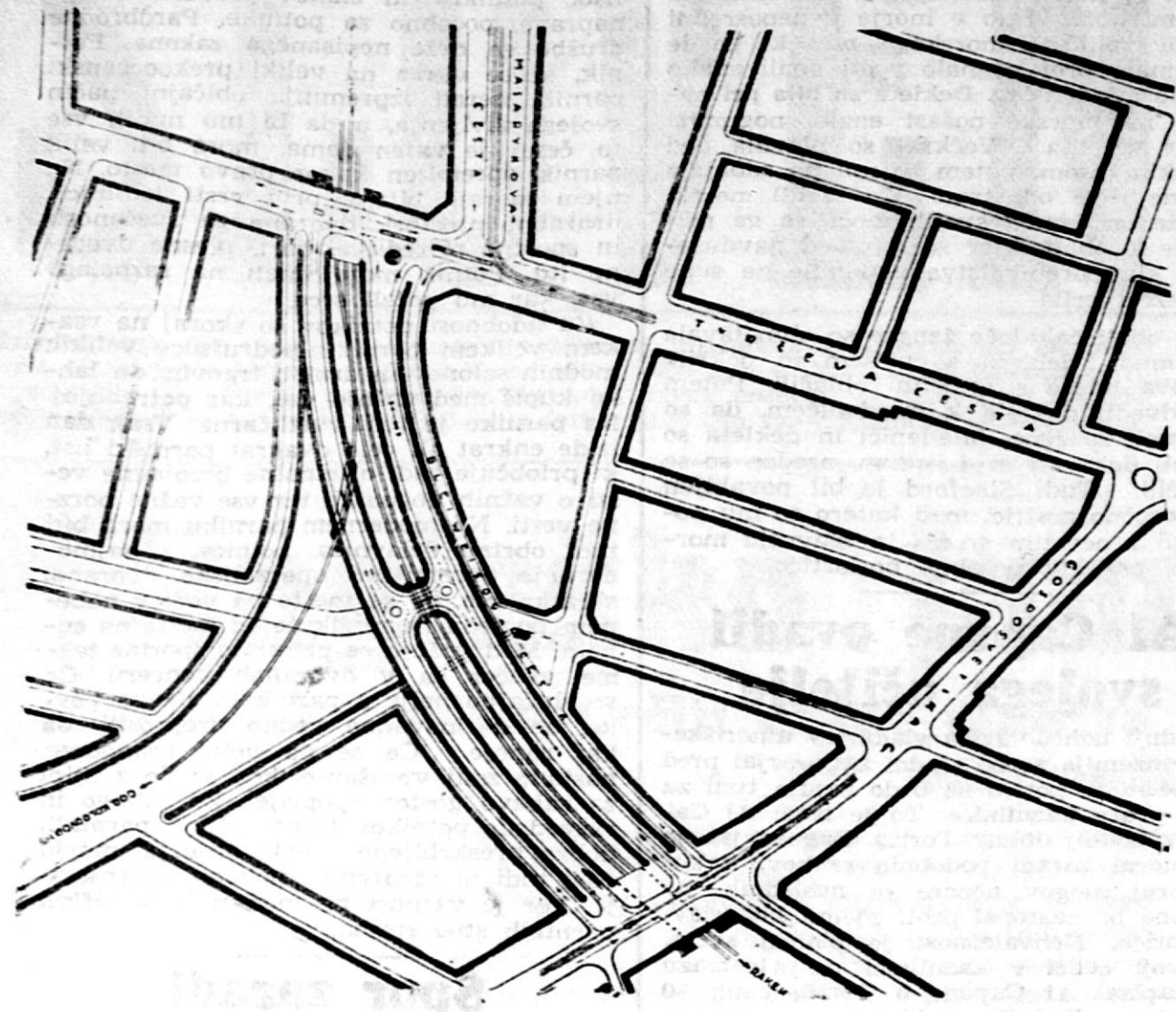
Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Čez dan uporabljajte čudovito kremo za kožo Tokalon (ki ni mastna). Da napravite svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane in vso nesnago kože. Pomladite se in deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohiplnim mišicam lica. Rešite se uvelene polti. Pridobite si spet »sno in čvrsto« ter mehko lepoto iz dekliške doba. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se vam denar povrne.

Problem dveh železniških križišč

Kako bi se dali urediti železniški križišči na Tyrševi in Gosposvetki cesti — Stroški bi znašali največ 6.000.000 din

Tloris

Ljubljana, 11. aprila V Ljubljani imamo male prometne proge: tako na Tyrševi, kakor na Gosposvetki cesti. Da so te ovire male, moremo trditi samo zato, ker v Ljubljani o velikem prometu ne moremo govoriti. V večjih mestih se namreč na glavnih cestah ustavlja promet vozil in tudi pešcev na vsakem cestnem križišču in sicer s prometnimi stražniki ali pa s signalnimi napravami. V mestih z velikim pro-

metom se mora na križišču ustaviti promet stotih pešcev in vozil vsake 3 do 5 minut, da dobijo prednost pešci in vozila iz prečne ceste itd. V Hamburgu na primer transportirajo vozila, tudi avtomobile in pešce, z ogromnimi dvigali 30 m pod zemljo, da tam nadaljujejo vožnjo v podzemnih predorih. V Berlinu zopet morajo pri podzemni cestni železnici pešci pod zemljo skozi več nadstropij stalno gor in dol, da pridejo k svojim vlakom, kjer mo-

rajo stalno prestopati. Pri nas pa zabavljajo ljudje, če je treba na cestni železnici enkrat prestopiti, ali če je cesta nekaj minut zaprta; zabavljajo, če je treba prestopiti nekaj stopnic, ali če je treba prehoditi ali prevoziti iz prometnih vidikov nekaj metrov več ceste, kakor sicer. Pojem o velikem in nevarnem prometu dobivamo šele v mestu s ca. milijon prebivalci. To je treba povedati, ker naši meščani tako radi zabavljajo in zabavljajo.

Pri nas se obravnavajo namreč več sto milijonski projekti, za katere manjkajo splošni predpogoji: prostor, predhodno potrebna elektrifikacija železnice, denar itd. Borimo se za gorastne projekte, o katerih vemo, da bo pred njihovim uresničenjem poteklo najmanj še eno stoletje.

Ze 1. 1936. je bil predložen idejni osnutek za rešitev prometnega vprašanja na obeh najneugodnejših železniških križiščih na Tyrševi in Gosposvetki cesti, po gornjih skicah, ki bi povsem ustrezale. Ta osnutek pa »pomotoma« ni prišel v razpravo z drugimi idejami in projekti, ki so se skupaj podrobno obravnavali pri Tehnični pisarni za rešitev ljubljanskega železniškega vprašanja, dasi so se podrobno obravnavali drugi manj vredni osnutki. Čemu tako pritaženo skrivanje!

Problem železniškega vprašanja v Ljubljani, v zvezi s cestnim prometom, tvorijo v glavnem železniške ovire na Tyrševi in Gosposvetki cesti. Ali se železniško vprašanje odnosi na cestni promet na teh dveh cestah res ne da drugače rešiti, kakor s projekti, ki zahtevajo več sto milijonov narodnega premoženja? Gornji skici nazorno prikazujejo dejstvo, da je taka rešitev dana, in da se more prometno vprašanje na teh dveh železniških križiščih zadovoljivo rešiti z zgradbo, ki po proračunu ne bi veljala niti šest milijonov dinarjev.

Osnovno idejo tega projekta tvorita dve železniške vzporedni cesti, ki vežeja Tyršovo in Gosposvetko cesti. Obe vezni cesti sta med seboj povezani s kratkim le nekaj metrov prekritim podvozom. Obe vezni cesti sta popolnoma odprti, nepokriti, ki razbremenjujejo istočasno promet na Tyrševi in Gosposvetki cesti in omogočata istočasno neprekinjen promet, tudi ko so železniške zavornice spuščene. Tehniku se malo kaže nudi tako ugodna prilika in tako ugoden položaj, ko z enim in istim projektom reši dva povsem različna problema, dva križišča na dveh povsem različnih cestah naenkrat. Mogoče se bo do našli pomisleki proti projektu, toda vsi vemo, da isti morebitni pomisleki enako in z istimi predsodki veljajo tudi za druge projekte. Noben projekt ne more, pri obstoječih okoliščinah, zadovoljiti vse želje in zahteve. Bodimo objektivni. Ta projekt je ugoden radi tega, ker je zamišljen na javnem svetu, ki že skoro povsem služi javnim cestnim ali železniškim svrham. Ta projekt ne ukinja nobenih obstoječih cest, ne ukinja nobenih železniških naprav in nobenih posebno vrednih zgradb. Posebno je ta projekt ugoden radi tega, ker ne bodo potrebne nikake dragocene zgradbe in ker bi bila izgraditev tega projekta zelo pocen. Ne smemo namreč pozabiti, da smo gospodarsko preverni napram drugim bogatim državam in mestom, ki jih hočemo posnemati.

Izvršitev predlaganega projekta nikakor ne izključuje možnosti, da se čez 100 ali 50 let zgradijo več sto milijonski projekti. Vsekakor lahko trdimo, da bi ta rešitev ustrezala našim prilikam vsaj za navedeno dobo let.

Tudi cestni železnici bi ta projekt ustrezal in bi mogel odpraviti križanje z železnico, katero križanje v isti višini povzroča dolge zakasnitve in povsem onemogoča redno obratovanje cestne železnice po vsem redu.

Potrebna je samo dobra volja in nekaj prometno tehničnih policijskih ukrepov.

Pogled od zgoraj

Iz Ptuja

Velikonočno praznike smo preživeli v pravem pomladanskem razpoloženju. Na veliko soboto popoldne se je zbrala velika množica ljudi iz mesta in okolice, da prisostvuje vstajanju. Za praznike smo imeli lepo vreme in je naenkrat pritisnila vročina, da je kazal toplomer v senci 22°C. Velik obisk so imele čez praznike okoliške gostine, mnogo meščanov pa se je odpravljalo tudi na Pohorje in Haloze. Obiskali so nas tudi Monakovčani, ki so ostali v našem mestu tri dni.

Klub Sahlistov se je za tekoče leto konstituiral takole: predsednik dr. Sluga Jurij, odvetnik, podpredsednik Schwab Haraj, trgovec, dalje odbor: Rudolf Ostarič, prof. Farazin, Milan Zelenko in Marjan Čuček ter Franc Prelog in dr. Brumen.

Nasilni gostje. V neki gostilni v Makolah se je zbrala večja družba fantov, ki so popivali. Med njimi je bil tudi 23letni

delavec Leopold Cajnko, od katerega so fantje zahtevali, da plača še en liter vina. Temu pa se je Cajnko uprl in že so fantje navallili nanj in ga obdelali z noži, tako da je obležal ves krvav in nezvesten. Prepeljan je bil v bolnico, kjer so ugotovili težke poškodbe.

Iz Škofje Loke

Glasbena Matica v Škofji Loki. Z največjim zadovoljstvom je sprejela naša javnost na znanje vest, da bo mogla pozdraviti v svoji sredini odlični pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice. Koncert bo 16. aprila s pričetkom ob 20.30 v veliki dvorani Sokolskega doma. Spored bodo izvajali gđe. Ljudmila Polajnarjeva (sopran) pri glasovirju bo g. prof. Marjan Lipovšek, poje mešani zbor. Dirigent koncerta bo ravnatelj g. Mirko Polič. Pričakujemo od našega občinstva, da bo napolnilo dvorano in tako izpričalo svoje razumevanje

za kulturna stremiljenja našega naroda. Vstopnice se dobe v predprodaji pri hišniku Sokolskega doma. Cene zmerne.

Napredovanje vraga čestitka. V čin kapetana je napredoval te dni zdravnik I. planinskega pešpolka g. dr. Djordje Čavič. G. doktor marljivo deluje v sokolskih vrstah, je predsednik zdravstvenega odbora, sodeluje v tehničnem odboru in v društveni upravi, pa je sprito tega razumljivo, da ga smatrajo široke vrste naših Sokolov in Sokolke za svojega najboljšega prijatelja in sodelavca. Sanitetnemu kapetanu, bratu dr. Čaviču naše iskrene čestitke in sokolski zdravilo!

Deseti bratec na Sokolskem odru. Mirno lahko rečemo, da Škofja Loka že dolgo ni videla prireditve, ki bi bila pritegnila toliko množice ljudi, kakor jih je napovedana uprizoritev »Desetega brata«. Prostori Sokolskega doma so bili polni do zadnjega kotička in mnogo ljudi je moralo stati. Igra je bila na višku. S sodelovanjem

orkestra I. planinskega polka, celokupnega pevkega zbora loških Sokolov in prijazno pomočjo solista, ki pa v svoji skromnosti noče biti imenovan, je šla preko odra igra, ki je gledalce v polni meri zadovoljila. Vseh sedem slik narodne in vedno priljubljene igre se je izvršilo hitro, brez zadržkov, igrala družina pa je pokazala naravnost odlične vrline. Igra se bo na splošno željo ponovila v nedeljo 23. t. m. ob 4. popoldne.

»Smuk-smuk« v šmartnem

Šmartno, 11. aprila Čeprav je šmartno pri Litiji majhen podeželski kraj, pa imamo pri nas odlične narodne delavce. Lepo se razvija sokolsko društvo, v dolini imamo vrle, po vsej Sloveniji znane pevce. Naše pevsko društvo »Zvon« je prineslo s svojih pevskih turnej že precej lavorik. Vsako leto nam pripravijo naši igralci tudi po eno spevigo. Še dobro so nam v spominu »Mežnarjeva Lizika«, »Kakor stari tako mladi«, »Bučarjeva« »Trška gora« in druge. Zdaj pa so nas povabili naši diletantje na najnovejšo Bučarjevo spevigo »Smuk-smuk«.

To lepo delo poznajo Ljubljancani s predstav v Mestnem domu. Takrat so prisostvovali uprizaritvi tudi nekateri naši člani in sklenili uprizariti »Smuk-smuk« tudi na našem odru. Za spevigo je vladalo tako veliko zanimanje, da je bila dvorana nabit polna.

Igro je zrežiral g. Beno Pečnik, pevke točke pa je naveljal pevovodja našega »Zvona« g. šol. uprav. Maks Kovačič. Naš ansambel se je izdatno pomladil, saj je nastopilo pri spevigih sedem novih moči, ki pa so se zelo dobro uveljavile. Peregrina Paternosta je igral g. Novak, njegovo ženo Klotildo pa ga. Mandljeva. Rus in Vavtar sta bila nosilca vlog Paternostovih sinov Zaneja in Miha. Zapeljiva smučarka Danica Maršoljeva je bila Vavtarjeva. Kunigunda Bobenčkova pa Bljakova. Hlapca Janeza je igral Gliha, služkinjo Pepo pa Novakova. Imenitno vlogo kočarja Fronca je igral Gliha, dočim je bila Pošebalova njegova vnučka Ivanka. Oba smučarja sta bila Vrhovec in Gornjak. Sodelovali pa so še nekateri drugi.

Številno občinstvo je bilo s spevigom zelo zadovoljno in ni štedilo s priznanjem. »Smuk-smuk« je delo, ki so ga šmarski igralci s ponosom zabeležili v svoji kroniki. Priporočamo jim, da zdaj, ko so to delo Danila in Metke Bučarjeve že naštudirali, naj nastopijo z njim tudi na drugih odrih. Prva pot pa naj bo v sosedno Litijo, kjer se o »Smuk-smuku« že mnogo govori in bo šmarski uspeh najboljša reklama za igro.

Marta je kradla perilo

Ljubljana, 11. aprila Tudi takrat, ko je zmanjkal perici N. iz Bizovička velik svečen perila z vozička v Dalmatinovi ulici, je bila kriva Marta. Marta Z. je specialistka v kraji perila in ga je kradla po Ljubljani že leto dni. Oškodovanci so prijavljali tatvine policiji, pa so kot tatove lovili včasih nedolžne ljudi, dočim je prava tatnica s plenum hitro švignila v stranske ulice in se umaknila na periferijo, zadnji čas v Nove Jarše, kjer je imela skrito, a udobno stanovanje. Tudi nedavno, ko je bilo ukraden perilo v Dalmatinovi ulici v vrednosti 5000 din, je policija po krivdi nekih »priče« prišla nedolžno žrtev. Priče so opisale žensko, ki so jo videle, kako se suče okrog vozička in naenkrat je bila po detektivu ustavišna na Sv. Petra cesti delavčeva žena Marija Vovkova in privedena na policijo. Ko so ji tam povedali, za kaj gre, je prvi hip osupnila, potem je pa jela kričati, da je kar odmevalo od sten. Na policiji ji pa niso verjeli, da sploh komaj ve, kje je Dalmatinova ulica, še manj njenemu zatrevanju, da je nedolžna. Vtaknili so jo v zapor in kmalu aretirali še drugo nedolžno žrtev v osebi Marije Finčeve.

Stari možič, po imenu Krel, ki ga sramnejše stranke najemajo, da jim nosi v zastavljalnico vse mogoče predmete, je takrat stal na Marijinem trgu in srečal Finčovo, ki se mu je zdela sumljivo znana. In že se je spomnil ter stopil k stražniku. rekoč: »Glejte, ta-le je tista, ki mi je zadnjič izročila sveženj perila, naj ga posem v zastavljalnico in ki ji sedaj iščete zaradi tatvine perila!« Stražnik se je seveda podvil za sumljivo žensko in kmalu je bila Finčeva aretirana. Morala je s stražnikom na policijo, kjer so sledili približno enaki prizori, kakor ob zaslišanju Vovkove.

Šele čez nekaj dni, ko sta obe nedolžni žrtvi v zaporu skoro obupali, je prišla na dan resnica in je bila aretirana prava tatnica v osebi Marte Z., pa še to slučajno. Marta je namreč samo enkrat izjemoma ukradla v neki hiši v Novih Jaršah namestu perila damski plašč in moško obleko. Oškodovana stranka je tatvino prijavila orožnikom na Ježici, v čijih okoliš spadata

Nove Jarše, in ti so med preiskavo dognali, da bi prišla kot tatnica v poštev Marta. Odredili so hišno preiskavo, pri kateri pa ukradene obleke niso našli, ker jo je tatnica že prodala na starini, pač pa so našli v stanovanju celo zalogo nakradenega perila. Aretirana Marta je priznala tatvino perila v Dalmatinovi ulici, sedaj pa so ji dokazali nad dvajset drugih tatvin perila, ki ga je kradla ne samo pericam na cesti, marveč po vseh mogočih stanovanjih v mestu, v podstrešjih, iz plalnice itd. Nevarno tatnico je policija včeraj izročila sodišču, po prestani kazni pa jo bo policija izgnala iz Ljubljane tja nekam v Kolovrat, kjer je njena domovinska občina.

Tudi Brežičani ga radi pijo

Brežice, 10. aprila

Na področju brežiškega sreza vodi evidenco o potocenem alkoholu pri gostilničarjih finančna kontrola v Brežicah za občine: Brežice, Brežice-okolica, Blazj-sko, Globoko, Dobova, Kapelce, Pišce in Sromlje, finančna kontrola v Krškem za občine: Rajhenburg, Senovo, Videm in Zdele, finančna kontrola v Sevnici za občine: Sevnica, Blanca, Zabukovje ter finančna kontrola v Kozjem za občino Pod-sredo. Radi trošarinskih prispevkov mora vsak gostilničar javiti pristojni finančni kontroli količino vina, piva, žganja, likerja, ruma in konjaka ter ima finančna kontrola tudi dolžnost nadzorovati, če prijava odgovarja dejanskemu stanju. Ob koncu poslovnega leta pa napravi finančna kontrola točno razpredelnico, koliko je posamezni gostilničar v njenem področju potočil v tekočem letu alkoholnih pijač in javlja te podatke davčni upravi v Brežicah radi odmere davka. Iz teh poročil posnemamo:

V letu 1938. se je potočilo in popilo po gostilnah in sicer na področju finančne kontrole v Brežicah: vina in mošta 1572 hl 15 l, od tega samo v mestu Brežice 609 hl 17 l, piva 341 hl 44 l, v Brežicah samih 180 hl 14 l, žganja 21 hl 39 l, v Brežicah 7 hl 84 l, likerja, ruma in konjaka 20 hl 54 l, v Brežicah 6 hl 90 l; na področju finančne kontrole v Krškem: vina in mošta 703 hl 33 l, piva 110 hl 47 l, žganja 6 hl, likerja, ruma in konjaka 13 hl, 13 l; na področju finančne kontrole v Sevnici: vina in mošta 1203 hl 80 l, piva 177 hl 36 l, žganja 16 hl 65 l, likerja, ruma in konjaka 12 hl 62 l; ter na področju finančne kontrole v Kozjem: vina in mošta 75 hl 94 l, žganja 1 hl 78 l, likerja, ruma in konjaka pa 66 l.

Predvsem bi nas zanimalo, koliko se je vsaj približno popilo vina in mošta ter žganja v vsem srezu. Prednje številke izkazujejo le količino alkoholnih pijač, potocenih in popitih pri gostilničarjih. Nihče pa ne vodi statistike o potocenem in popitem vinu in moštu ter žganju pri naših mnogih vinogradnikih, posestnikih in ostalih pivcih. Če posamezne prednje številke pomnožimo s petimi, upamo, da smo približno dognali odgovarjajočo količino teh pijač, ki se je popila v našem srezu.

Vsega vina in mošta se je torej v letu 1938 popilo 17.776 hl 10 l, od tega samo v mestu Brežice 3.045 hl 85 l; žganja 223 hl 60 l, od tega samo v Brežicah 39 hl 20 l.

Če upoštevamo, da odgovarjajo prednje številke o količini popitega piva, likerja, ruma in konjaka približno dejanski količini, ki se je popila pri nas, bi se izkazalo, da smo v letu 1938 popili v brežiškem srezu vsega alkohola 18.680 hl 92 l, od tega pa samo v Brežicah 3.272 hl 9 l.

Naši gostilničarji točko vino po din 8, do din 12. Naši vinogradniki pa ga prodajajo po din 4 do din 5. Da ugotovimo približno vrednost popitega vina in mošta v našem srezu moramo prednje v poštev prihajajoče številke pomnožiti s 7. Tako vidimo, da se je v brežiškem srezu popilo v letu 1938 vsega vina in mošta za ca. din 12.413.270, odn., v Brežicah za 2.132.095. din.

Glasilo jugoslovenske mladine

Izšli sta 12. in 13. številka »Naše volje«, glasila jugoslovenske mladine. Vsebinske velikonočne številke je časa primerno zanimiva. Članki in beležke imajo te-le naslove: Veliki petek, Naše zahteve, Vstajenje, Prelom miselnosti, Zbudimo se, Ideali sodobnega človeka, Nekaj o slovenskih obrtnikih, O škodovih tovarnah, Planica 1939. Številko zaključujejo Dopisi z zavodov, Kultura, interesantno pisani potopisi »Videl sem švajca visoke gore« in velikončna nagradna križanka. — List izhaja dvakrat mesečno in stane na leto 12 din. Napredna javnost bi storila dobro, ako bi izdatno podpirala to glasilo naše srednješolske mladine z denarnimi prispevki ali pa vsaj z naročnino. Napredna inteligenca se veliko premalo zanima in briga za svoj naraščaj!

Prijatelj Bonifac

Ime mu je Bonifac, — je dejal mož, — ko ga boš videla, se boš prepričala, da je prav simpatičen fant.

In tako je prišel Bonifac popoldne na čaj. Prinesel je šopek rož gospej Dolly in prijetno trgovsko vest za Freda. Kmalu so neprisiljeno kramljali, tako da niti opazili niso, kdaj je prišel čas večerje. Bonifac se ni ganil in tako so kratkoma le položili na mizo še tretji pribor.

Zakonce sta bila namenjena po večerji v kino. Bonifac bi bil rad šel z njima. In šel je. Ko so se pa ponoči zvečali iz kina domov, je Bonifac obljubil, da bo za prihodnji dan preskrbel vstopnice.

— Kaj si pa misli? — je vprašala Dolly Freda.

Fred je skomignil z rameni. — Vstopnice preskrbi zastoj, torej pojdeva.

In tako je preskrboval Bonifac vstopnice za razna zabavišča in postal je sploh predlagatelj, kam se je treba iti zvečer ali pa je sedel zvečer pri zakoncih. Tako je minil teden.

Potem se je pa zgodilo, da je moral Fred zvečer v svoj klub. Dolly pa k svoji materi. Povedala sta to Bonifacu.

— Ljubi Bonifac, — je dejala Dolly, — oba morava oditi.

Bonifac je obstal povešenih ram in bil je ves iz sebe. Na obrazu se mu je poznalo, da sam ne ve, kako bi preživel en sam večer sam. Še več dni potem se mu je poznala na obrazu potrost.

Proti koncu nekega tedna sta se Fred in Dolly odločila preživeti počitnice ne-kje daleč od mesta. — Toda kaj naj storiva z Bonifacom? — je vprašala Dolly.

— Ugrabim te kratkoma, — se je zasmeljal Fred. In tako se je tudi zgodilo. Ob enajstih ponoči so sedeli še vsi trije pri kartah, potem je pa Dolly rekla, da jo boli glava in odšla je v svojo sobo. Fred je spremlil Bonifaca k avtu, počakal je pred hišo, da je zavil avto z gostom za vogal, potlej je pa odpeljal ženo s pripravljanim avtotaksijem na kolodvor. Z najbližje postaje je poslal Fred Bonifacu pismo, v katerem mu je sporočil, da je Dolly zbolela na živcih in da jo je moral nenadoma odpeljati na daljše lečenje v gore.

Osem ur je rabilo pismo, da je prišlo Bonifacu v roke. Osem ur je rabil Bonifac avto, da ga je pripeljal za zakonca. Sestnajst ur po trenutku, ko je vrgel Fred pismo v poštni nabiralnik, je ustavil Bonifac svoj avto pred hotelom, kjer sta stanovala Fred in Dolly.

— Napravil sem si prosto in si privoščil kratek avtoizlet za vama, — je dejal

žarečega obraza. — Nič ni prijetnejšega za pomirjenje živcev od vožnje po krasni krajini v odprtem avtomobilu. Odpeljimo se v Italijo.

Odpeljalo so se v Italijo. Ko so se čez nekaj dni vrnili, je dejala Dolly: — Nekaj se mora zgoditi.

— Najbolje bo, če Bonifaca oženiva, — je odgovoril Fred. — Drugače se ga ne bova odločila.

— Morda pa to sploh ne bo šlo. Naš Bonifac je rojen tretji...

Kmalu potem je obiskala Dolly njena sodelavka Ethelka.

— Pomisli Dolly, kakšne skrbi imam. Moj ženin, — saj veš, da sem že nad leto dni zaročena, — neprestan išče pre-žve, kako bi zavlekel najino poroko. Postaja vedno hladnejši. Svetuj mi, prosim, kako bi ga ogrela, elektrizirala...

— Elektrizirala?

— No, morda bi bilo potrebno, da bi postal ljubosumen name. Ali poznaš slučajno mladeniča, s katerim bi mogla ko-ketirati, ki bi bil čeden, pri tem pa ne nevaren.

To je imenitno, — je pomislila Dolly. In ko je prišel Bonifac zvečer na običajni obisk, ga je seznanila z Ethel. In tako so hodili nekaj časa v gledališče, kino in druga zabavišča vsi štirje. To pa ni bilo po volji niti Ethelki, niti Dolly. —

Kako naj bo tvoj ženin ljubosumen, ko pa hodiš vedno v spremstvu poštenih zakoncev?

— Sama moraš napraviti izlet z Bonifacom — je dejala Dolly.

Ethelka jo je ubogala. In čez dva dni je telefoniral Bonifac gospe Dolly, naj ga opraviči, da zvečer ne more priti, ker mora nujno obiskati svojo bolno sestro. Kmalu je telefon znova zapel. To pot je klicala Ethel in opravičevala se je, da ne more priti k zakoncu, ker jo boli vrat, da ne more z doma.

— To sem pričakovala — je dejala Dolly radostno in se veselila, da bo končno nemoteno preživela večer s svojim možem. Žal se ji pa tudi ta želja ni izpolnila, kajti Freda so zvečer telefonično poklicali na važno trgovsko posvetovanje.

Drugi dan je Dolly zvedela, da jo je Ethelka sicer ubogala in odšla na izprehod »samo v dvojce«, toda ne z Bonifacom, temveč — s Fredom. To je povedal Dolly Ethelkin ženin, ki jo je obiskal, ker se mu je zdelo še sumljivo, da se Ethel ne-prestan shaja z obema zakoncema. Zato je prišel k Dolly, da bi ji »odprl oči«. In posledica je bila dvojna: ženin je razdrl svojo zaroko z Ethelko, Dolly pa svoj zakon s Fredom.

— In vsega tega je kriv ta nesrečni večer, ko nisem mogel priti — je ternal

Bonifac. Toda zdaj se ni nihče zmenil zanj, kajti vsi so bili zaposleni. Ethelkin ženin je spoznal, da na obisku pri gospej Dolly ni odprl samo njenih oči, temveč tudi svoje. Zdaj je vedel, da je bila prava žena Dolly, ne pa Ethel. Fred je pa zopet spoznal, da mu je vseh Ethel in tako sta bili kmalu dve poroki.

Po povratku z ženitovanjskega potovanja je prišla Dolly z novim možem v novo stanovanje z novim pohištvo. Bil je baš večer in nova žena se je veselila novega življenja v miru. Na pragu lepega salona je pa obstala kakor vkopana. V desnem naslanjaču je namreč sedel Bonifac — v roki je držal šopek rož, na kolienih pa gledališke vstopnice. In kako hitro se je spoznamel z njenim novim možem. Kmalu sta oba prijetno kramljala, a Dolly je osuplo gledala, kako se je Bonifac zopet vgnezdil v njenem domu. Toda pravo presenečenje jo je šele čakalo. Mnogo prej, nego nekoč, je Bonifac vstal, se lepo opravičil in odšel. In tako je storil vsak večer. Kolika zagonetka!

Šele čez nekaj časa je Dolly zvedela, da odhaja Bonifac od njih naravnost k Fredu in njegovi novi ženi Ethel in da tako deli svojo večero na dve mesti, da bi storil pokoro za greh, ki ga je bil zagrešil, ko nekoč ni prišel na obisk.

Albanski kralj Zogu I.

Kratka in nemirna je bila njegova pot do slave — Trikrat je bil nanj izvršen atentat, pa je vendar ostal živ

Vlada prvega albanskega kralja albanske krvi ni trajala dolgo in z njo je zaključena kratka, toda burna zgodovina albanske kraljevine, nastale po volji centralnih držav tik pred svetovno vojno. Ahmed beg Zogu je bil rojen 8. oktobra 1895 v rodbinskem gradu Burgajetu v srednji Albaniji. Njegov oče Džemal paša je bil ugleden in močan poglavar albanskih muslimanov, njegova mati Sadie Topkani je bila pa v sorodu z rodbino Essad paše. Njegov oče je preživel večino življenja na istambulskem dvoru kot ugleden in sposoben državnik. Do njegove prerane smrti je živel Ahmed v rodbinskem gradu Burgajetu. Ko mu je bilo 7 let, so poslali tudi njega v Istanbul v cesarsko atamansko plemiško šolo, tako zvan Galata Serraili licej. Mati je pa ta čas na albanski način vladala v gorah domačemu plemenu.

Vojaška priprava

V času kratkega vladanja kneza Viljema Wieda, ki je imel od začetka svojega vladanja mnogo sitnosti z nasprotovanjem drugega velikega albanskega vodje Essada paše Topkani, je ostal Zogu kot neznan v ozadju. Ko je pa Viljem Wied po zelo kratki revoluciji zapustil svojo umetno ustanovljeno kraljevino, je postal velik del Albanije med svetovno vojno bojišče Srbov in Crnogorcev proti centralnim državam, pozneje pa je zasedla Albanijo avstro-ogrsko vojska. Avstro-ogrsko vojaška uprava je postavila Zoga na čelo albanskega dobrovoljskega zbora in dobil je čin polkovnika. Tudi takrat se ni odlikoval niti kot politik, niti kot vojak. Sele po umoru Essada paše leta 1920 je nastal v njegovem življenju preokret.

Albanski boj za svobodo, podpiran z raznih strani, je privedel do narodnega kongresa v Lušnji, kjer je bil Zogu izvoljen za delegata centralnega narodnega pokreta. Od tistega dne je jel uveljavljati svoje težnje po oblasti nad vso Albanijo. Bil je najprej notranji minister, potem pa prefekt mesta Skadra, kjer je prvič nastopil kot stroj vojak, ki je kravavo zatri upor severoalbanskega plemena Mirditov. To plemo se ni hotelo pokoriti centralni vladi. Kot 27letni mož je postal 1. 1922 ministrski predsednik. Toda že od začetka se je moral boriti z opozicijo. Leta 1924 je prišlo do upora proti vladi in do atentata. Zogu je bil lahko ranjen.

Nagla pot do oblasti

V Albaniji je zavladal drugačen duh. Zogu se je moral umakniti v Jugoslavijo, kjer je živel nekaj časa kot izgnanec v Novem Sadu. Na čelo albanske vlade je stopil ortodokсни škof Fan Noli. V Albaniji in na Balkanu je bil sicer znan kot dober pisatelj, kot politik pa ni imel mnogo sreče. Njegova pogodba z Rusijo je dala pobudo za ponovni razpad edinstva albanskih plemen in to je obožujoči 1924 omogočilo povratek Ahmeda Zoga. Fan Noličeva vlada je razpadla in narodna skupščina je 21. januarja 1925 proglasila republiko. Deset dni pozneje je bil Ahmed beg Zogu izvoljen za prvega predsednika. V treh letih je s finančno in moralno pomočjo Italije in Jugoslavije spretno konsolidiral notranje razmere v Albaniji, zlasti pa svoj položaj. Potem je sklical novo ustavodajno skupščino, na kateri je proglasil obnovo monarhije, ki je do ja-

nuarja 1925 formalno še trajala. Pozneje se je Ahmed Zogu polastil kot upravitelj kraljevine Albanije albanske krone in se dal proglasiti za kralja. Ker se je hotel prilagoditi vsaj na zunaj evropskim dvorom, je zavrgel arabsko turško ime Ahmed in pozneje se je imenoval samo Zogu I.

Novi atentati

Ze kot ministrski predsednik je vodil italofilsko politiko in z raznimi prijateljskimi zavezništvi ter vojaškimi in finančnimi pogodbami se je navezal na Italijo. Od leta 1933, ko Italija sama ni mogla več zadostiti njegovim finančnim težnjam, je iskal politične in finančne opore pri drugih balkanskih državah. Toda Albanijo, kjer so še vladali stari patriarhalni običaji in plemenski mohamedanski zakoni, kjer se zdaj ni zatrt krvna osveta, so neprestano pretresali notranji nemiri. Iz njih je izvirala tudi novi atentat na kralja Zoga I. na Dunaju 20. februarja 1931, ko je bil ustreljen njegov adjutant. Tretji atentat na albanskega kralja je bil izvršen 15. avgusta 1935 v južnoalbanskem mestu Fieri, kjer je padel namestu njega inspektor albanske vojske general Leo de Ghilardi, bivši častnik avstro-ogrsko vojske.

Leta 1935 je umrla mati albanskega kralja, ki je znala svolega sina spraviti na najvišje mesto v domovini. Nekaj časa po njeni smrti je mučila kralja težka melanholija, iz katere mu je pomagala sestra princesa Maxh'de, najuglednejša v rodbini Zogu. Potem se je kralj posvetil notranje-politični in administrativni ureditvi svoje države, uvedbi obveznega šolanja, gradnji cest in ozkotirne železnice. Vse te reforme so na naletelo med podeželskim prebivalstvom na veliko neznanje, med stari muslimanskimi plemeni pa tudi na močan odpor. V marcu 1937 je bila v

Albaniji uvedena enakopravnost žensk in z zakonom je bil odstranjen pajčolan kot simbol nazadnjaštva in zaslužnja albanskih žensk. Pri tem je nastal zopet manjši upor, ki ga je moral Zogu zatreti. Modernizacija vse državne in javne uprave pa je zahtevala mnogo denarja, ki ga je bilo treba preskrbeti vedno z novimi posojili, oddajo monopolov in najem in z drznimi finančnimi operacijami. Zopet je bila tu Italija, ki je z velikimi finančnimi podporami omogočala razvoj Albanije, posledno pa tudi razkošje kraljevskega doma.

Slava in padec

31. maja 1938 je bila v Tirani svečana zaročnica kralja Zoga z madžarsko grofico Geraldino Apponyjevo. Za to je bil potreben poseben zakon, ki je dopolnil albansko ustavo. Ker je bil kralj mohamedan, nevesta pa katoličanka, ni bila mogla cerkvena poroka. Zato se je dal kralj civilno poročiti. Civilni zakon je bil v Albaniji veljaven od leta 1929. Z dan poroke so izbrali zgodovinski dan, ko se je pred 500 leti oženil albanski narodni junak Skenderbeg. Priča kralju je bil italijanski zunanji minister grof Ciano, kraljici pa njen stric grof Ludvik Apponyi. Istočasno se je poročilo v Albaniji 50 siromašnih nevest, ki jih je opremil kralj na svoje stroške.

Pa tudi ta jubilejni dan ni prinesel albanski kraljevi in kraljevskima zakonema sreče. Po poroki se je kralj še bolj kakor prej zanimal za svojo osebno udobnost in razkošje. Svoji mladi soprogi je naročil pri najboljših evropskih draguljarjih dragocen nakit, država se je pa vedno bolj potrezala v dolgovce. Končno je nastopila Italija z orožjem in zasedla Albanijo, nad katero namerava proglasiti protektorat, podobno kakor ga je proglasila Nemčija nad Češko in Moravsko.

Doživljaji slovečega nemškega kuharja

Detektiv in talisman — Kitajec, ki je vozil s seboj krsto — 600 različnih obedov

Berlinski kuhar Richard Sieck je prazno val te dni jubile: svojega poklica. Mož je prepotoval skoraj ves svet in doživel je marsikaj zanimivega. Nihče bi ne verjel, da je star 65 let. Pred 50 leti je vstopil kot vajenec v slovečo restavracijo »Filler unter den Linden«. Učil se je pri slavem kuharju Lorenzu Adlonu, poznejšem ustanovitelju istoimenskega hotela. On mu je odkril vse tajne kuharske umetnosti, in serviranja. Stari Adlon je učil svoje učence najprej v kuhinji in kleti, da so se seznanili z vsemi podrobnostmi svoje stroke. Sieck pripoveduje, da ga je v vinski kleti, ko je prvič stopil tja, duh tako omamila, da se je onesvestil in zgrudil na kup slame, tako da ga je moral kletar odnesti iz kleti.

Ko je dovršil vajeniško dobo jo je mahnil po svetu. Zaposlen je bil v raznih londonskih hotelih in slučajno je prišel v službo k nekemu škotskemu plemiču. Škot je bil zelo bogat in živel je v svojem gradu blizu Edenburga. Takrat sem bil zaposlen v Londonu v nekem hotelu, pripoveduje Sieck. Bil sem dodeljen neki visoki dami iz angleškega plemstva. Nekega jutra je prišla vsa prestrašena k meni in zaklicala: Nekdo je vlomil v moj predalček in mi ukradel zelo važna pisma. Kaj naj storim? Takrat so izhajale znane detektivske zgodbe Sherlock Holmesa. Navdušen sem jih prebral. Bilo mi je 18 let in takoj sem se živel v vlogo Sherlocka Holmesa. Moja detektivska umetnost je bila kronana z uspehom. Hitro sem namreč izsledil vlomilca. Stara dama je bila tako srečna, da me je priporočila dotičnemu škotskemu kapitanu in sprejel sem bil v službo kot komornik. Dali so mi ime Dick. Škot je imel stado dirkalnih konj. Bil je strasten lovec in imel je tudi luksuzno jahto.

Pri njem sem se naučil angleščine. Rad bi se bil pa naučil francosčine. Napotil sem se na rivijero in v Montreaux sem večkrat stregel Caprilliju, ki se je po svojem odstopu kot državni kancelar in Bismarckov naslednik umaknil s svojega sproga iz javnosti. Tudi avstrijska cesarica Elizabeta je stanovala v hotelu, kjer sem bil pozneje uslužben. Bila je plemenita, skromna dama, ki bi v nji nihče ne slutil cesarice. Večkrat je imela povabljenega gosta in krona njenih skromnih obedov je bila tradicionalni cesarski zavitek. V hotelu Montreaux se je mudil nekoč tudi zelo bo-

gati Kanadec, ki sem mu bil takoj na prvi pogled simpatičen. Bil je strasten igralec, toda imel je neverjetno smolo. Vedno je izgubil. Nekega večera je pa sklenil vstopiti me s seboj, kot talisman. Čim sem vzpel v igralnico, je jel Kanadec izgubivati. To je šlo tako dolgo, da je moj šef nekega dne zvedel kam zahajam in posledica je bila, da me je posteno ozmerjal. Toda minister Smith se je temu samo smehljaj, češ nikar si ne jemlji tega k srcu. Pojdi z menoj v Kanado.

Njegovega vabila pa nisem sprejel. Do bil sem službo pri mednarodni družbi spalnih vagonov. Vozil sem se na progi Ostende — Berlin — Petrograd. V Ostende so vstopali Angličji, v Lüttichu Francozi, v Berlinu pa domov vračajoči se Rusi. Eden naših najzanimivejših potnikov je bil kitajski zdravnik Li Hung-Tsan. Nekega dne mi je bilo naročeno izpremeniti smer. Moral sem v Varšovo, od koder naj bi sprem. ljal Kitajca v Berlin. Bil je na kronanju ruskega carja v Moskvi in hotel je posetiti cesarja Viljema. S seboj je imel osebnega kuharja, ki mu je med vožnjo pripravljaj jedila. Razen tega je pa vozil s seboj še krsto. Imel jo je v zadnjem vagonu, in bila je tako lepo okrašena, da bi bil ponosen na njo vsak muzej.

Pred vojno in po nji je bil Sieck plačilni natakar v znani restavraciji v Francoski ulici. Tam je videl mnoge slavne moške takratne dobe. Adolf von Menzel je najraje sedel v zadnjem kotu te restavracije. Generalni intendant Hilsen je strogo pazil na korektnost. K šampanjcu so mu morali vedno prinesiti toplomer. Sieg hrani zanimivo knjigo jedilnih listov. V nji je lep košček svetovne zgodovine kuharske umetnosti. Knjiga obsega vse pomembnejše jedilne liste z bogatih pojedin nemških, in tujih državnikov in diplomatov. Sieck je znal pripraviti 600 različnih obedov. V Rigi je stregel nekoč zadnjemu ruskemu carju Nikolaju II.

V ŠOLI

— Jurček, povej nam, ali je skorec koristna ali škodljiva ptica?

— Škodljiva, gospod učitelj. Jaz sem razbil včeraj z njim šipo.

V OGORČENJU

Mojster zmerja vajenca: Lepo kašo si mi skuhal, cigan grdi! Če bi bil vedel, da pošiljam tja takega osla, bi bil šel raje sam.

Dekleta v boju z morskim psom

Angleški raziskovalec Harald Slaeford, ki je živel nekaj časa na Sermatskih otokih, je bil nekega dne priča, kako se je kakih 12 poloneških lepotic, oboroženih z dolgimi noži, vrglo v morje v neposredni bližini velikega morskoga psa, ki ga je bilo malo prej poglajalo proti obali enako število mladeničev. Dekleta so bila pri napadu na morskogo pošast enako pogumna kakor sretna. Večkrat so plavala pod morskim psom, potem so mu pa zadajala smrtno rano od strani. Ko je bil morski pes že pri koncu svojih moči, so ga privlekli k obali, kjer so ga med navdušenimi klici prebivalstva potegnile na suho in razčrtovali.

Na obali čakajoče ženske so obmetavale pogumna dekleta s cvetjem in pokrile njihova telesa s pestrimi oblaci. Potem so odvedli dekleta k mladeničem, da so jih vzeli za žene. Mladeniči in dekleta so morali dokazati svoj pogum, nreden so se poročili. Tudi Slaeford je bil povabljen na poročno gostijo, med katero so mu postregli z ocvrtim srecem in plavutjo morskoga psa kot posebno poslastico.

Al Capone ovadil svojega učitelja

Zadnji izmed bivših vladarjev ameriškega podzemlja se bo te dni zagovarjal pred sodiščem in potem se bodo zaprla tudi za njim vrata kaznilnice. To je bil si Al Caponeov učitelj Johny Torrio. Zagovarjati se bo moral zaradi podobnih grehov, kakor že prej njegov učenec in naslednik. Al Capone bo nastopal proti njemu kot glavna priča. Nehvaležnost je plačilo sveta. V svoji celici v kaznilnici na Alcatrazu je napisal Al Capone o Torriu celih 50 strani na stroj. To je bila ovadba, na podlagi katere je bil Torrio aretiran.

Svojo kariero je začel Torrio v Brooklynu in kmalu je postal lastnik sumljive igralnice. V času, ko je bila uvedena v Ameriki prohibicija, se je preselil v Chicago, kjer je postal pobornik prvega »carja« čilaskagega podzemlja Big Jima Colosima. Pomagal je Colosimu organizirati zločine, po njegovem umoru je pa postal sam kralj toljavcev v Chicagu. Vadal je, dokler ga ni strmoglavil s prestola mladenič, ki ga je bil sam izučil in ki mu je služil za pomočnika. To je bil Al Capone, ki je zdaj s svojimi izpovedbami zapečatil usodo svojega učitelja toljavstva.

Torrio je bil že bogat, ko se je umaknil iz podzemlja. Zdaj je star 56 let, kar je med poglavarji toljavcev zelo redko. Imel je srečo, da ni bil nikoli smrtno zadet. Do aretacije je bil Torrio premožen gospod, vedno brezhibno oblečen, tako da bi človek mislil, da ima pred seboj bogatega trgovca. Ko so ga leta 1936 aretirali, je njegova žena takoj prinesla sodišču 100 tisoč dolarjev kavejce. Torrio je s svojim svakom in dvenajstima bivašema pajdašema obtožen davčnih sleparij v znesku 85.000 dolarjev, dalje krive prisrge, zoperstavljanja oblasti in zarote. V jeco pojde najmanj za tako dolgo, kakor bo sedel v nji njegov nevaležni učenec Al Capone, kateremu se mora zahvaliti, da so ga aretirali.

Moderno mesto na valovih

Vsak velik prekoceanski parnik lahko brez pretiravanja imenujemo »plavajoče mesto«. Časi jadric, ki so si le z največjo težavo utirale pot preko širnega oceana in na katerih vožnja ni bila samo pustolovščina, temveč tudi velika nevarnost, so v potništem prometu že davno za nami. Jadnice so se morale umakniti parnikom, ki so postajali vedno večji. Zdaj režejo morske valove močnejši prometni orjaki, na katerih je prostora za več tisoč potnikov in nekaj 100 članov posadke. Vožnja po morju zdaj ni več naporna, pa tudi ne nevarna. Postala je pravi užitek, če ne računamo morske bolezni, ki pa na velikih

parnikih tudi ni posebno huda, če ni viharja. Parobrodne družbe si na vse načine prizadevajo ustreči potnikom, one kar tekmujejo med seboj glede razkošne opreme parnikov in mislijo na vse, da bi se potniki med vožnjo po morju ne dolgočasili.

Razumljivo je, da so potrebne za nekaj tisoč potnikov in članov posadke mnoge naprave, posebno za potnike. Parobrodne družbe se drže napisanega zakona. Potnik, ki se vkrca na veliki prekoceanski parnik, nerad izpreminja običajni način svojega življenja, a da bi mu nudili vse to, česar je vajen doma, mora biti velik parnik opremljen kakor pravo mesto. Na njem morajo biti v prvi vrsti jedilnice, družabni prostori, dvorane za svečanosti in sportne prireditve, bari, plesne dvorane itd. Potnik mora imeti na razpolago vse, kar mu poželji srce.

Za udobnost potnikov so skoraj na vsakem velikem parniku podružnice velikih modnih salonov in drugih trgovin, da lahko kupiš med vožnjo vse, kar potrebuješ. Na parniku je tudi cvetličarna. Vsak dan izide enkrat ali celo dvakrat parniški list, ki priložuje tudi originalne brzojavne vesti o važnih dogodkih ter vse važne borzne vesti. Na modernem parniku mora biti tudi obrtna delavnica, bolnica, z najmodernejše opremljeno operacijsko dvorano, skratka vse, da se mesto na vodi v nobenem pogledu ne razlikuje od mesta na suhem. Med vožnjo se prireajo sportne tekme, zvečer pa v dvorani koncerti. Če se slučajno pelje s parnikom slavna pevka, se da navadno vedno preprosti, da kaj zapoje. Če se pa pelje rokojorec, nastane zdaj vprašanje, kdo se bo z njim za zabavo gostov spoprijel. Za zabavo in razvedrilo potnikov je na velikih parnikih dobro preskrbljeno. Potovanje po morju zdaj tudi ni združeno z nobeno nevarnostjo, ker je varnost na modernih potniških parnikih stoodstotna.

Spor zaradi brezglave plesalke

Pariško sodišče bo obravnavalo v kratkem formalni spor glede avtorskega prava do fotografije, pri katerem pa gre za izredno visoko odškodnino. V Parizu in Londonu se govori o sporu zaradi brezglave plesalke. Ne gre pa niti za dramo, niti za krvav zločin, pa tudi ne za brezglavost plesalke, temveč za reklamni trik razveljavljale nekega zabavišča, ki ga toži londonska plesalka Diana Chase zaradi zlorabe njene fotografije.

Na pariškem revualnem nebu se je pojavila nedavno nova zvezda Lillian Ellisova. Izbrali so jo za glavno postavbo velike revije. Šef reklame dotičnega gledališča je potreboval učinkovit plakat. Ni se pa mogel navdušiti za nobeno izmed fotografij, ki mu jih je preskrbel plesalka, niti izmed onih, ki jih je dala napraviti gledališče. Slučajno je pa dobil v roke fotografijo v Franciji še neznan mlade angleške plesalke. Bila mu je vseh in sklenil je porabiti njeno postavbo s fotomontažo pa dati ji glavo Lillian Ellisove. Tako je nastal krasen plakat. Toda en plakat je prišel v London, kjer ga je videla Diana Chase in tako je nastala tožba.

Novice z Murskega polja

— V Prekmurju gore domačije. V sredo ponoči je začelo goreti v gospodarskem posloppu posestnika Franca Džubana v Vučiji gornji. Ogenj se je razširil tudi na stanovanjsko poslopje, na katerem je zgorelo ostrišje, dočim je gospodarsko poslopje pogorelo do tal. Škoda je precejšnja in je le deloma krita z varovalnino. — V petek pa je prišlo klet gospodarsko poslopje posestnika in kolarja Vogrinca v Kobilju. Požar se je silno naglo širil in niso niti živine mogli rešiti. Zgorelo je tele, svinje in kure. Tudi tu je škoda ogromna. — Isti večer je ogenj upepelil gospodarsko poslopje posestnika Šanca v Domanjševcih. Zgorelo je mnogo slame, sena in raznega orodja. — Tudi v drugih krajih je gorelo. Ogenj se je sedaj, ko divja že več dni silen veter, širil z velikansko naglico in je bilo le težko kaj rešiti. Ljudje so zaradi pogostih požarov silno ogrojeni, saj ne mine dan, da bi kje ne gorelo. Baje povzročajo požare organizirana tolpa, ki hoče na ta način škodovati pridnim in delavnim kmetom. Orožniki iščejo zilkovce, a jim ne morejo priti na sled.

— Pretep pri naboru. V vasi Turniške je bil pretekli teden nabor. Kljub temu, da je takrat prepovedano prodajanje alkoholnih pijač, so se fantje opijanili in se pričeli pretepati kar na cesti. Obdelovali so se z vsem, kar jim je prišlo pod roke.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

VERDI

Končno je vprašala nekega dne pred nekimi vrati hišnico:

— Verdi? Kako da, ne! Tu stanuje. Tam zgoraj v šestem nadstropju... In ko je hotela Giuseppeina oditi po stopnicah, jo je hišnica ustavila. — Nima smisla, da bi hodili tja gori. Verdi odhaja zgodaj jutraj in vrača se šele pod noč. Sicer je pa težko priti do njega. Stopnic je 126.

Giuseppina Strepponi je bila vesela: zabeležila si je v notez naslov, sedla v kočijo in se odpeljala.

Na drugem koncu, ko je že legal na zemljo mrak, je pa taval Verdi po ulicah in jedel kostanj. Dober je pečen kostanj, ne da se reči, da bi ne bil dober, zlasti če je človek lačen. Verdi se je ustavil pred razsvetljenjo izložbo, kjer so bila razstavljena glasbila. Tam je videl svojega »Oberta«... Videl je tudi tisti »En dan kraljevstva«, ki mu je bil prinesel toliko zla.

— Ah, vrag vzemi vse skupaj! Zdaj naj to še gledam!...

Krene naprej. Ljudje hite po svojih opravkih. Nekdo ga mimogrede sune. To je impresarij Marelli, ki hiti v Scalio.

— Oho, to si ti, Verdi... Za boga, Giuseppina si je že noge polomila, tako te išče. Mnogi se te spominjajo, a mi čakamo, da se prebudiš iz svojega spanja in da ustvariš nova dela...

— Kaj pa hočete? Jaz bi bil zadovoljen, če bi

se mogel do siteda najesti. Iščem službo, pa je zame nikjer ni.

— Pusti te neumnosti. Kakšna služba... Daj nam novo opero, to nam ustvari.

— O tem ne more biti niti govora. Jaz sem že mrtev... libretto se pa ne daje mrljcu.

— Jaz ti ga pa hočem dati proti tvoji volji. Evo, imam ga pri sebi... Vzem ga... To je »Nabuhodonozor«. Pravim ti, da boš ustvaril iz njega čudo.

Verdi se vrača v svojo hladno sobico. Tam ga čaka presenečenje. Ogromna kočara. Vpraša, kdo je to poslal. Protestira... Slednjiki utrjeni zaspi. In v sanjah se mu prikažejo čudoviti prividi...

— Tu je »Nabuhodonozor«... Godba... Zbori... Glasba, ki navdušuje... Na krilih slave se spuščajo angeli prvič na zemljo.

Po uspehu v milanski Scali so ženske kar ponorele. Verdi je postal njihov idol. Vse je bilo v zelenem: zeleni šali, zelene kravate, zeleni plašči, seveda če se pa piše najslavnejši mož Verdi. Celotno rizižo je postal »a la Verdi«... Rezanci so dobili Verdijevo ime.

— Juho Strepponi... a rezance a la Verdi.

V Scali vsak večer navdušenje, ploskanje. Po Milanu se pripovedujejo čudovite reči. Jasno, pripovedujejo jih Don Juani... Šepetejo in smehljajo se...

— Ali veste, da nosijo v Milanu vsa dekleta zelene hlačke... Verdiju na ljubo... In kolika

slava je s tem »Nabuhodonozorjem«. Kdo bi si bil mislil?

— Kaj kdo bi si mislil? Kdor je o tem dvomil, je tepec. Ni vreden, da vdihava ta zrak, ki ga vdihava tudi Verdi.

To sta dva častnika, ki se pogovarjata v nemščini. To sta Avstrijca.

— Zdaj pričakujemo od vas »Herr« mojster tudi koratnico za nošo vojsko.

— Koratnico! Odhodnico vam zložim... Vam ni mesta v tej italijanski deželi... odgovori Verdi avstrijskemu častniku.

Verdi odhaja iz restavracije z Giuseppino Strepponijevo, ki je postala idol Milana. Z njima je tudi mojster Solera.

Za njimi prihitijo ves zasopel krčmar.

— Mojster, mojster... oprostite, toda denarja ne morem sprejeti. Evo, od kar sem slišal »Nabuhodonozorja«, ne morem niti z očesom treniti. Oprostite, toda danes ste bili moj gost...

— Ne, hvala lepa... Zdaj mi ni več potrebno. Bili so časi, ko mi niste hoteli dati na kredit niti juhe, danes mi pa vaša dobrodelnost ni potrebna.

— odgovori Verdi in mu obrne hrbet.

Verdi se nasmehe in sede z Giuseppino Strepponi v kočijo, rekoč:

— Ta človek mi je storil danes dobro delo. Spomnil me je, da imam še neporavnani dolg.

Kočijaž požene konje, kamor mu je velel Verdi. V oni siromašni okraj mesta, v Naviglio, kjer se ustavi pred prodajaljo kostanja.

— Ali me še poznate?

— Jaz? Še svoj živ dan te nisem videla.